Iſte Priſcus ludos inſtituit ⁊ circū Rome edificauit capitoliū fabricare cepit ⁊ dictū eſt capitoliū quaſi caput tolum. quia in fundamento inuentum fuit caput ſine corpore quaſi ꝓphetia futuri. quia ibi poſtea ſenatus reſedit quaſi vnū caput totius orbis

Reges Romani — priſc⁹ tarquinius. 37

Iſte Nabuchodonoſor filius nabuchodonoſor magni fuit. Hic ortū qui ſuſpenſilis dicit̄ maximis expenſis vxori ſue fabricauit ⁊ multa magnalia pegit ita vt herculē trāſcendiſſe actuū magnitudīe ⁊ fortitudine memoretur. Et de manubijs hoſtiū templū Belis magnifice decorauit.

Aſtrages rex medoꝝ vnicā habuit filiā quā cuidam militi plebeio tradidit ne ex ea nobilis filius naſceretur ꝓpter cām quā mgr̄ recitat ne ſcȝ pelleret̄ e regno a nepote ſuo ſicut predixerant ſibi cōiectores. et quod verebat̄ ei accidit. nam ex ea natus eſt Cirus qui ipſum ſuperauit

Reges babilonie. — Nabuchodonoſor — Euilmerodach.

Iſte Euilmerodach fuit frater Nabuchodo. iā immediate pcedētis. Hic Joachim eleuauit de carcere ⁊ magnificauit eum ⁊ corpus patris effoſſum iuxta conſilium eius diuiſit trecētis vulturibꝰ ne reſurgeret a mortuis qui de beſtia redierat in hominem

Tres pueri ꝓijciūtur in fornacem ſuccenſam et miraculo liberant̄. vt patet Dan̄. tercio

Ludus ſcacoꝝ repit̄ ab xerſe phō ꝓ correctōe euil merodach tyrāni qui ſuos mgr̄os ⁊ ſapientes occidere ꝯſueuit ⁊ hoc ſolacio indirecte attractus fuit ad emēdationē. qꝛ quē apte crudelem corrigere nō audebat. hmōi induſtri oſo ſolacio manſuetū reddere ꝓcurabat.

Anno mūdi. 4611.

Hic incipit quinta etas mundi durauitq; ad natiuitatem xpi. per annos. 550

Traſmigratio. — 4635 — Salatohiel.

Linea xpi — 550 — 595 — Iheſu ante xpi natiuitatem

Iſte Salathiel erat filius Jeconie regis Jude quem genuit poſt trāſmigrationē babilonis vt euāgeliſta Matheus dicit.

Templum Salomonis incenditur a Chaldeis ⁊ Iheruſalē deſtruit̄ Et hec eſt vna de pricipalibꝰ eris huius ſacre hyſtorie. Stetit namq; hoc templū. 442. annis. ſ. a fundatione ipius inchoando que fuit facta quarto anno Salomonis. Et ab hac deſtructione vſq; ad deſtructōem que facta fuit per tytum ſcilicet. 42. anno poſt xpi paſſionem fluxerunt anni. 662. ſm Euſebiū ⁊ Iheronimum

Pontifices.

Iheremias in egipto ꝓphetauit ⁊ regibꝰ egipti pdixit ꝙ eoꝝ ydola ſubuerterent̄ cū virgo pareret. Et ex hoc ſacerdotes in ſecreto tēpli loco imaginē virgīs cū puero adorauerunt: oratione ſerpentes de terra fugauit ⁊c̄. Tandē zelans ꝓ populo increpauit ydolatriam populi ſui ⁊ lapidatus eſt ab eis. Sed egiptij glorioſe ſepelierunt martirem ſanctum ī ſepulcris regū ꝓpt̄ beneficia ſua

Ezechiel poſt multa que glorioſe geſſit etiam precibus ſuis aquas Chobar condenſauit vt filij Iſrahel ambularent ſuper eas. Chaldei autem ſummerſi ſunt. tandem percuſſis impijs quibuſdā a ſerpētibus quos redarguit ceteri exacerbati ipſum equis diſtraxerunt ⁊ per crepidines ſaxorum excerebrauerunt eum martirem domini glorioſum facientes.

Ser uius | Tullius 44. | Sibilla cumena de xp̄o prophetat ⁊ Tarquino. 9. codices attulit in quib⁹ erāt deſcripta decreta Romanoꝝ

Iſte ſeruilis condiſſonis fuit ex parte matris que ācilla captiua fuit ſed nobilis Hic laudes habet ab hiſtoriographis magnas ꝙ in omni ſtatu fuit ⁊ vbiq̄ʒ nobiliter ſe gerebat. Tres mōtes vrbi addidit ⁊ foſſas circa muros duxit

Iſte Darius fuit cōſobrinus Aſtragis quē in filiū adoptauit. q2 nō habuit niſi vnicā filiā ⁊ dedit ei regnū q2 Cirus ꝯ eū pugnauit. ⁊ tñ ābo victi ſunt a Ciro. ſed tanq̄ʒ nepoteſ eos tractauit benigne. q2 auo' ſcʒ Aſtragi regnū Hircanoꝝ cōceſſit ⁊ Dario Medorum.

Regu ſar fili us pri mus E uilme rodach | Saba ſar' dach fi lius ſe cūdus | Bal thaſar | filius tercius | Monar chia per ſarum. | Dari us | Cirus an. 30

Iſte Cirus rex perſaꝝ fuit p2io ⁊ deꝯ poſt trāſtulit monarchiā ad perſas. hic ex parte patris fuit plebeus. ſed mater eius erat filia regis Aſtragis. De iſto ꝓphetauit yſaias. Et Babilonē vicit. Balthaſar interfecit danielē magnificauit. ⁊ iſrahel remiſit in iudeā vt templum reedificarent. vt patet Eſdre p2imo. ⁊c̄.

Iſti tres fuerūt fratres qui ſucceſſiue regnauerunt. Et Balthaſar fuit vltimus rex Babilonie qui interfectus fuit a Dario ⁊ Ciro. nō eñ habebat filiū. ⁊ ſoror Darij fuit mater eius. iō preoccupauit regnū Darius cū adiutorio Ciri. Nec audiuit dñs ipſum. q2 vaſa ſancta indigne tractauit. vt patet Danielis quinto.

Anno mundi 4659.

Linea xp̄i | Hiſtoria' libri Eſdre incipit | Zoro babel.

Iſte ſm̄ imperiū dñi fundauit tēplum ⁊ manus eius illud perfecerunt. ſed lōge poſt. vt patet. 6. Eſdre.

Templum fundatur.

540. | Anno ā xp̄i natiuitatem 516.

Poſt reditū populi iſrahel de babilōe iſti duo ꝓfuerūt ſcʒ Iheſus ſacerdos magnus tanq̄ʒ regēs ⁊ Zorobabel tanq̄ʒ dux. Et iſte modus vſq̄ʒ ad Herodē ſeruatus eſt vt ſacerdotes ſummi eſſent principales ⁊ duces ſubſtituti. ſemper tamen duces erant de tribu Iuda iuxta prophetiā iacob. Et ſub hoc regimine optimo ſacerdotali non legitur populus declinaſſe a veritate fidei ſicut ante q2 tēpore iudicū ⁊ regum ſepius ad ydolatriā corruit. Et nota ꝙ iudei iſti qui hic redierunt ⁊ poſtea diſperſi ſunt in omnē terrā iuxta prophetiaʒ Dauid. Diſperge illos ⁊c̄. pſal. 58. fuerunt oēs de tribu Iuda Benyamin ⁊ Leui ⁊ pauci de decē tribub⁹ qui aufugientes iunxerunt ſe iſtis. Illi āt qui in mōtibus caſpijs relegati ſunt nunq̄ʒ redierunt ſm̄ Hebreos.

Aggeus ⁊ Zacharias prophetant cōfortātes populū ⁊ prouocātes ad edificandū tēplum

Ihūs fi. Io

ſedech ipſe ē ioſue ſacerdoſ magnus figura xp̄i.

Daniel vir deſiderioꝝ ſanctus ⁊ electus clarus habet̄ cuius etiā opa deus miracul' glioſis approbauit

Eſdras ſacerdos de ſtirpe Aarō claret ſanctitate vite ⁊ ſapiētia cuius grandi induſtria ⁊ labore totus iudaicus ſtatus in melius reformatus fuit

Babylon illa magna capitur ⁊ auferṫ ptās eius ſicut predixerūt ꝓphete ſancti. Hec fuit prima ⁊ maxima ciuitas totius orbis de qua incredibilia ſcripta ſunt. Et hec tanta vna nocte defecit vt oſtendatur ꝙ ad irā dei omnis potēcia puluis fit ⁊ fauilla. Dicitur veriſſime ꝙ eam humano opere extrui vel humanis viribus deſtrui potuiſſe pene incredibile videbatur. Tñ grāde ſpectaculū euidenſq̄ʒ exēpluʒ mūdus h̄et ſi informari poſſet ſeu etiā vellet.

Reges Romani. — Tarquinus — ānis .25.

¶ Iſte Tarquinus Seruio interfecto melioꝛe ſe arripuit regnum. Hic primus omnia genera tormentoꝝ excogitauit ꝛ poſt de regno expulſus eſt propter ſtuprū Lucrecie a filio ſuo ꝯmiſſum. Et noluerunt amodo Romani habere reges propter tyrannidem eorum

Cirus poſt multa bella tandē cum ad Scitas declinaſſet a regina Thamiris capitur ꝛ cum toto exercitu ſuo ad. 200 milia occidit̄. Caput eius preſciſum in vtrē humano ſanguine plenū ꝓiecit dicēs Satia te ſanguīe quē ſitiſti.

¶ Sibilla heleſponcia de agro troyano nata his dicit̄ fuiſſe tēporibꝰ ꝛ ꝓphetauit ſic de xp̄o Iheſus xp̄s naſcetur de caſta.

Lucrecia femina nobilis ꝛ honeſta a filio regis violenter oppreſſa ſeipſam ſtulte gladio interemit. Hec in exēplum caſtitatis allegari ſolet ſed nō excuſat̄ ab homicidio vt dicit Auguſtinus primo de ciuitate dei.

¶ Babylonia noua in egypto ꝯditur a Cābiſe qui totum illud obtinuit regnum

Reges Perſarum — Cābiſes .2. annis .7. filius Ciri. — Erenꝛides. .3. anno medio magus.

¶ Iſte Cambiſes varie nominatur a diuerſis. Apud Eſdrā Arthaxerſes dicit̄ vel Aſſuerus ī hiſtoria Iudith que ſub eo facta fuit. vocat̄ Nabuchodonoſoꝛ. hic potēter interdixit ne Hieruſalem aut templum reedificaretur. Et pater eius tantūmodo precepit ne ciuitas extrueret̄. ſed etiā tūc principes Ciro ignorante impediuerūt opus domus dn̄i. hic quendā iniquum iudicem viuum excoriari fecit ꝛ filiū ſuper paternā cutem ſedere iuſſit vt hoc timore ſcelus vitaret ꝛ recte iudicaret.

Iſte duxit filiā regiſ in vxorem ꝛ non diu poſt moritur.

Pātaptes filia cābiſis fuit his duobus ſucceſſiue in coniugeꝫ ſociata ſecundum Hieronimū ſuper Danielem li. 3.

Anno mundi. 4684. 4709

Linea chriſti.

Hyſtoria Iudith hic texit̄. Ipſa āt exemplar totius pudicicie ponit̄

515. Anno an xp̄i natiuitate 490.

Arphaxat poſt mortē Ciri per vim obtinuit regnum Medoꝝ ꝛ edificauit ciuitatē grandē Ecbhathanis ꝛ diſpoſuit rebellare ꝯ nabuchodonoſoꝛ. id eſt Cambiſen ꝛ tamen ab eo victus fuit. vt patet Iudith pⁱo

Holofernes pīceps militie nabuchodon̄. cābiſ multas terras dn̄o ſuo ſubiugauit. Et tandē venit ad Bethuliā ꝛ ibi a Iudith muliere interficitur. vt pꝫ Iudith. 2. ꝛ 13.

Pontifices.

Falaris ſiculus tyrānus multos innocentes depopulatur. hic quendā peritum artificem qui taurū ereum fecit ad puniendū homines in eundem ipſum proiecit primū vt experiret̄ q̄d fecerat ꝛ clamoꝛ eius pꝛo tauri ſonuit terribiliter quaſi boatus beſtie. Et ſic tyrānus iniuſtus inuenit aliq̄n quem iuſte puniret. Iſtud factum dicit Oroſius anno añ vrbem conditam. 63. vel circa ꝛc. Et vt d̄r ſicilia ſꝑ tyrānoꝝ nutrix fuit.

¶ Pitagoras primus philoſophus. Nota ꝯgenitiū ſapiētia que totaliter de creaturiſ fuit primo incepit a diiſ q̄n adhuc tēpora groſſa fuerūt. q̄ꝛ tūc qui paulo plus ceteris ſciebāt a populo rudi dij putabantur. Poſt hec creuit prudentia ꝛ tūc theologi venerūt. ipſi ſunt poetꝫ antiquiores qui de falſis dijs multa mēdacia finxerunt vrbano ſmone. Si iſti āte veniſſent profecto dij putarentur. ſed tempus obfuit eis. poſt hos venerunt ſapientes id eſt ſophi qui mira iactantia gloriā ſuam celebrauerūt. nec tñ diuinū aut theologicū honorem meruerūt ꝓpter tempus. quia iam melius ſciebat̄. malam tamen conſuetudinem cum ceteris continuauere licet nouos deos fieri prohiberent. Demum philoſophi claruerunt quorū iſte primus fuit eo q̄ humiliter reſponderet ſe nō ſapientem foꝛe ſed amatorē ſapientie. Hij cōmuniter ꝯdixerunt ydolatris ꝛ plures trucidati ſunt: plures timore fecerunt ſicut alij. peiores fuerunt qui muneribus acceptis etiam contra propriam conſcientiam cultum ſacrilegum extulerunt. Uide Aug. de ciuitate dei.

¶ Danoꝛ Phyſios diſcipuli Pitagore hāc ſectā ꝯtinuauere vbi per quinquennium ſilentium ſeruabatur ꝛ poſt erudita loquebantur

¶ Anno .244. ab vrbe cõdita Romani loco regum ordinauerũt duos ꝯſules qui per vnuz annum rege rẽt ne ex mora tẽporis in ſuperbiã erigerent̃ ⁊ vt vnus alterum corrigeret ſi erraret aut excederet

¶ Iſte dictator creatus fuit vt ꝯſules ſ̃piret potẽtia ꝯ̃ inimicos.

Conſules incipiunt.

Bru tus

Lucius

primus ſed [sic: printed vertical "primus ſed" / "ſed primus"]

Mutauit Roma principatũ: ſed non euaſit tyrannidem.

Dicta tor no

mẽ ẽ offi cij digni oris.

¶ Hoc tpe facta eſt Rome diſſentio plebis a ſenatu

¶ Narrat beatus Hieronimus in epl'is ſuis ꝙ xerſes cũ de ſublimi loco innumerabilem exercitũ vidiſſet fleuiſſe dr̃ eo ꝙ poſt centũ annos nullus eorum ſuperfuturus eſſet.

Iſt xerſes multitudine populoꝝ quos collegerat terras mouit ⁊ vndas ⁊ tñ pene nihil ei ꝓſpere ſucceſſit. Amiſit quippe in breui tẽpore decies nonies cẽtena milia viroꝝ. Ipſe tandẽ poſt modicuz per Arthabanũ ꝑfectũ ſuũ occidit̃. Grecoꝝ aũt numerus qui victores extiterũt longe maior erat occiſoꝝ. O tẽpora dolenda Vide Oroſium.

Xerſes filius Darij quintus

¶ Iſte Darius fuit vnus de ſeptem magis ⁊ ſubalit̃ regnũ adquiſiuit. Hic recuperauit regno ꝑſarum Aſſirios ⁊ Babiloniã Aſiã Macedoniã perdomuit. Cũq3 regis Scitaꝝ filiã in vxorem deſideraret ⁊ ei dare nollet: ob h̃ cũ 700. milib' ꝯ̃ Scitas venit nõ veritus pro vnius hominis libidine tot milia viroꝝ mortis periculo exponere. q̃d vtiq3 incautũ ⁊ crudele ⁊ iniuſtiſſimũ fuit. vñ turpiter fugatus .80. milia amiſit. Tandem cũ reſiduis a paucis athenienſib' puta .11. milib' ſuperatus .200. milia ꝑſarum amiſit. Volens ãt ſe poſt fugã vindicare in ipſo apparatu cõcidit. Et ſm quoſdã bona ſpes eſt de ipſo. q2 habuit fidẽ vnius veri dei cui tẽplũ ⁊ ſacrificia fieri ꝑcepit ⁊c̃. Vide Lyram ſup. 6. c. Eſdre.

Darius ytaſpis quartus.

¶ Nota ꝙ ſm magiſtrum iſte Darius inſtinctu Zorobabel iuſſit reſumi opus domus dei: ꝑcipiẽs pricipib' ſuis ne aliq̃ modo impedirent ſed iuuarent. Vide etiã Eſdre. 5. ⁊ .6. De hac era ãbiguuz eſt propter diuerſitatem doctorum

Templum perficit̃ ãno .vij Darij.

Leonida rex Spartanorũ cũ .4. milib' hominũ. 700. milia perſaꝝ pene trucidauit. Mirabile dictu ait ſuis. Prãdete hic tãq3 apud inferos cenaturi Et ita factũ ẽ. q2 ex fatigatiõe ceciderunt ſuper mortuos ⁊ mortui ſunt cum illis pariter

Anno mundi 4 34.

Abyuth filius Zorobabel.

Aggeus ⁊ Zacharias anno .2. Darij increparũt populum propter negligentiã eoꝝ ad edificandum domum dñi. Et ſolicitabãt Zorobabel vt loqueretur regi ſuper hoc ⁊ annuit rex ⁊ acceſſum ẽ coꝛ populi vt edificarent templũ vt p3 Eſdre. 6.

Anno an xp̄i natiuitatem 441. 465.

De hoc ⁊ ſequentib' vſq3 ad Joſeph nihil habetur in ſcripturis niſi ꝙ a Matheo numerantur. ⁊ io nec tẽpus eoꝝ debite ſciri poteſt

Joachim

Iſte ſm Joſephum cognominatus eſt Joſedech ſub quo ciuitas hieruſalem extructa eſt vt dicit etiã Euſebius. ⁊ hoc idẽ patet Neemie duodecimo

¶ Aggeus de hoc templo prophetauit ꝙ gloria eius maior erit q̃3 primi quod eſt intelligendum ſpiritualiter. q2 xp̄s dñs deſideratus cunctis gentib' hoc ſua corporali p̄ñtia ſepius ingrediendo magnifice glorificauit ⁊ oblatus fuit in eo in die purificatiõis Marie. alioquin non poſſet ſtare veritas prophetie. quia iſtud ſecundum quaſi nihil fuit reſpectu primi. Auguſtin' hic ſumit fortiſſimum argumentuz cõtra iudeos. ꝙ hec autoritas neceſſariſſime ĩtelligatur de eccleſia que eſt domus dei ex viuis lapidibus. quia hoc templũ nec vnq̃3 parẽ habuit gloriaz: taceo maiorem. Vide. 19. de ci. dei.

Democritus ph'ũs ſeipſuz excecauit ⁊ de diuite pauperẽ fecit ob amorẽ ſapientie.
Anaxagoras hic habuit ſucceſſorez qui dicebatur Archelaus magiſter Socratis
Heraclitus cerebroſus.
Heſtilius tragediarum ſcriptor.
Sentencias horum floridas vide in ſpeculo hiſtoriali Vincentij.

Pindarus poeta
Sophocles.
Euripedes
Herodotus hiſtoriarum ſcriptor claruẽt tempore xerxis.
Socrates naſcitur.

¶ Quincius repertus in rure ab aratro ſumptus eſt ⁊ in dictatorem creatus. hic Romam iam pene deſperatam propter aduerſos caſus magnifice conſolatus eſt triumphis ſuis. Virginius filiã ꝓpriã gladio trãſfigit ne ſuimti traderet̃ ⁊ ob hoc tribuni inſignia deponere cogunt̃. Vide Titũ Liuiũ de ꝯditõne vrbis li. 3.

Os inferni ĩ medio vrbis horribilit̃ apparuit. de cu' exalatõne plures interfecti fuerũt vbi cũ ſe marcus curcius armatus proieciſſet ceſſauit plaga impiorum demonum

Roma/ni. Tempore hoꝝ cõſulū fames ⁊ grauiſ peſtilēcia Romā corripuere.

Titus Pu blius.

Fabio rūȝ glo riſſima familia

Mar/cus

Gneus

Lex .p. ta bulaꝝ ro me iſtitu ta ē. De cem eñ tabule a grecis delate ſunt quibꝰ due addite ſunt a Romanis an. 300. ab vrbe condita ipſe eſt ānus mūdi. 4784.

Tri buni

decē viri fuerūt inſti tuti loco conſulum.

Olimpiade. 80 vel. 95.

Tempore hoꝛuȝ cõſulū fuit bellū ve/ientium atrociſſimū. vrbis bello veientano ꝑ ſternitur.

Poteſtas cõſulū tradita fuit decē viris q̄ꝛ ppl's nimis ꝯq̄rebaẛ de pūerſo regimīe ꝯſulū. veꝝ hec mu/tatio magnā pniciē reipublice īuexit eo ꝙ ſinguli cū īperatoꝛijs inſignibꝰ proceſſerūt donec ꝑ vim coacti huiōi faſtū deponerent ⁊ tyrānidem. Nulla aūt reſtat iam ſpes tranquillitatis adipiſcēde Romanis niſi per ſolam paciētiam quam vera dei ſapientia chꝛiſtus Jheſus edocuit.

Reges perſarū

Arta banus

menſib. vij.

Jſte Artabanus nō ponit̃ ī catha/logo regū perſaꝝ qꝛ paꝝ profecit.

Arta xerſes

lōgim anus. ānis. 21

Jſte artaxerſes eſt ſub q̄ eſdras venit hieruſalē ⁊ neemias fuit pīcerna eius quem poſt miſit ad edificandū muros ciuitatis.

xerſes mē. 2.

Seg dianꝰ menſi. vij.

tamen Hieronimus videtur eum nume rare ſuper Danie. li. 3.

Jſti duo paꝝ pfecerunt ⁊ ideo nil notabile eoꝛuȝ tempoꝛe actum repperi.

Roma in cõcul catõe incenſa ⁊ muri eius deſtructi.

Senones galli cum romanis pugnāt ⁊ capta eſt vrbs preter capitoliūȝ q̄d etiā perdidiſſent ſi peruigil Anſer ex laſ/ſitudine pugne doꝛmiētes romanos non excitaſſꝫ. quapropter Ambroſ. exprobrādo eis ingratitudīem xpiane proſperitatis dicit eos magis debere ſacrificare anſeribꝰ q̄ꝫ dijs. Jdem Auguſt. ⁊c.

Ebdomade Danielis hic incipiunt ſm Bedā. De his eſt grādis altricatio inter doctores ⁊ laborin tis maximus. Uide Hieronimum ſuper Danielem. ⁊ Lyrā ⁊ Ulricuȝ li. 5. c. 4. Poꝛro Beda compu tat per annos lunares ⁊ incipit a. 20. anno Artaxerſis.

Anno mundi 4759. 4784.

Eſdras vir ſanctus atq̄ꝫ doctiſſimus velut alter Moyſes in populo venerandiſſimus habitus eſt. hic primū de Babilone cū ceteris venit. ſꝫ iteꝝ pꝛīa ſolicitudīe motus redijt vt plures lucrifaceret ⁊ ſecum adduceret. Tēpoꝛe āt iſto legē ceteroſq̄ꝫ libros ſcõs repauit q̄s ꝯbuſſerant Chaldei. fe lix teſtamentum oꝛbi relinquens: nouos ⁊ faciliores apices inuenit. Quo in ſpiritu ſancto feliciter peracto venit iterū hieruſalem cum multitudine magna regalibuſq̄ꝫ pri uilegijs vt doceret ppl'm. vt pꝫ Eſdre. vij. obijt in ſenectute veneranda ſepultus ibidē

Linea xpi.

Elia chim.

Anno ante chriſti natiuitatem. 415. 440.

De hoc nihil habetur in ſcripturis. niſi Mathei primo

Malachias ꝓpheta claret ſic dictus id eſt āgelus ꝓpter optimā vitā ⁊ decoꝛ aſpectū. Aiunt ꝙ oꝛe eodē quo prophetauerat angelus domini apparens eadem iterabat.

Bella Athenienſium famoſiſſima quaſi ſecūda troiana circa hec tpa fuerūt ⁊ cõſumpti ſunt miſerabiliter ⁊ in ſeruitutēȝ redacti: q̄uo periēt qui dñabanẛ ppl'is.

Empedocles

Permenides philoſophi nota biles maxime in moꝛalibꝰ claruerunt.

Socrates phūs. hic habet magnas laudis ꝓrogatiuas quē etiā btūs Hiero. ſibi ī exēplū ꝓponit ⁊ alijs. Fuit eñ mire patiētie ⁊ ſempꝛ equanimis ⁊ ſubtilius de p̄rio ēte. i. deo fert̃ ſenſiſſe pro q̄ tandē venenū in carcere bibit. Plato diſcipulus eius.

Democritus. ypocras

Pitagoras Zeno ⁊ pl'es alij fuerūt tūc noīati viri quoꝝ laboꝛes pmāſerunt.

Neemias vir benigniſſimus ac deuotōe ꝓcipuus fuit pīcerna Arthaxerſ regis perſaꝝ. hic. 20. āno eius iuxta dei voluntatē miſſus eſt ab eo vt inſtauraret murū hieruſalē. ⁊ edificauit eū in āguſtia tpm. Expleto āt ope miraculoſe ignē ſcm̄ repperierunt ⁊ murū dedicauerunt. deīde redijt ad regē ⁊ iteꝝ reuerſus eſt hieruſalē ⁊ moꝛtuus ē. ibiq̄ꝫ ſepultus iuxta muruȝ quē edificauit Uide ī li. eius Et hic finit̃ hiſtoꝛia librorum q̄ ſunt de canōe

Hieruſalem reedificat̃ a Neemia ⁊ alijs filiis iſrahel. Et habet tres habitationes Prima 3.

.J. habitatio eſt cōis populi ſcʒ artificū laborantium in mechanicis. Secunda habitatio eſt nobilium ⁊ prophetarꝫ. Tercia habitatio eſt regis ⁊ ſacerdotum. ¶ Item habet ſex portas. quarꝫ prima dicit̄ porta vallis vel ioſaphat. Secunda porta ſterquilinij. Tercia porta vetus vel iudiciaria. Quarta porta piſcium vel Dauid. Quinta fontis Syloe vel aquarum. Sexta gregis vel probatice piſcine.

Crathinus primus comicus qui ſub ſpecie iocalitatis aperte vicia redarguit. Archita tarentinus magiſter Platonis claret. Alcibiades ſocraticus. Eudoxus aſtrologus Epycurus vorax Diogenes Alexādro potētior ⁊ diuior fuit eo ꝙ quicquid dare potuit ꝯtēpſit quicq̄ȝ auferre vel inferre ñ expauit

¶ Ludi ſcenici inſtituunt̄ vt peſtilentia ceſſaret Rome. De his Aug. multa diligēter tractat improbādo deorꝫ falſitatē qui talibꝫ ludis placari poſcebāt. Ita turpiter iſti exercebant̄ vt nedum honeſti viri ⁊ femine his intereſſe nō vellent. ſed nec vel delōge ītueri. O ſacrilegia deorum quibus nouella Romanorum indoles ad tanta crimina prauo trahebat̄ exemplo. Ita pro depellenda temporali peſte corporꝫ accerſitus eſt perpetuus morbus animarum

Mediolana cōdit̄ ſic dicta. qꝛ ibi tunc apparuit ſus q̄ꝑ media parte portabat lanā ꝑ pilis. Hoc mōdo īa gloſa ſndi a paruis ⁊ pene vilibꝫ ortum habent ⁊ in idipſum tandem reuertuntur.

Camillus dictator.

Iſte Camillus Furius dictus extitit qui afflicte reipublice magnifice ſubuenit expugnādo videlicet veihētes. qui per. 10. ꝯtinuos ānos valde Rōanos attriuerāt. Hunc tantū virꝫ poſt ea ingrata ciuitas dānauit. Oroſius dicit hāc victoriaȝ magis valē q̄ȝ nobilē fuiſſe. qꝛ ſine vllo digno Romane virtutis teſtīonio clādeſtina obreptione fcā fuit. Nec ob hanc iniuriā deſtitit quin rediret iterꝫ de exilio denuo pr̄iam defendēs. Et hic magnum eſt exēplū patientie xp̄ianis ſcḋm Auguſtinum.

Iſte grauē manuȝ miſit ꝯ athenīēſes vn̄ tandē ꝯtriti ſunt qui ſupremi fuerāt iuxta morem mutabilitatis humane.

Darius nothus an. 19.

Sub eo egiptus receſſit a Perſis Hic habuit frēm noīe Cirum bellicoſiſſimuȝ. Vide Oroſiū. li. 2.

Aſſuerus Artaxerxes an. 40.

Iſte Aſſuerus filius Darij habuit fratreȝ noīe Cyrum quē poſt mortem patris in bello ſuperatū occidit. qꝛ niſi per letale bellum libido dn̄ādi nequibat mitigari cū tn̄ tot terras poſſidēret ꝙ merito pluſq̄ȝ centū regibꝫ ſuffeciſſent dominia earum Hic pr̄o vaſti reginā pulcerrimā duxit vxorē quaȝ tn̄ poſtabiecit ⁊ Heſter virginē de ſtirpe Beyamin loco vaſti ſumpſit. ⁊ Mardocheum patruum eius ſublimauit: Aman prius ſuſpēſo Hic videt̄ hō ſatis pacificus ſʒ nimis luxurioſus. vt patet in li. Heſter. 1. ⁊. 2. ⁊c̄. Fert̄. 300. filios habuiſſe e quibus Darius quem in regem ſublimauit. ⁊. 40. alij nobiliores coniurarunt vt eum interficerent iā ſenem vt ſic licentius regnarent. Quo comperto omnes fecit occidi. quia per que quis peccat per hec ⁊ punitur

Anno mundi. 4809.

Linea chriſti.

Nihil de hoc habet̄ in ſcriptura niſi ꝙ a Matheo nūeratur.

Azor.

Heſter hyſtoria hic texit̄ ſcḋm doctores latinos Vide Lyrā hic ⁊ etiam ſuper Danielem capitulo nono.

Anno an xp̄i natiuitatem. 366. 350.

¶ Plato ph̄us diuinus noīatiſſimus quem Aug. extollit quaſi vltra de diuina ſcriptura aliquid ſenſerit. Ariſtoteles diſcipulus eius claret famoſiſſimus.

Mardocheus iudeus vir ſcūs clarus habet̄ ⁊ primus poſt Aſſuerꝫ in toto regno perſarꝫ ſemper tn̄ humilis ⁊ deuotus cultor dei ⁊ fratrꝫ amator. Et ſcḋm hāc cōputatōem latinorꝫ tempore ſue exaltatōis fuit annorꝫ. 259. Vide Lyram.

¶ Ariſtoteles audit Platonem. 18. annū gerēs. Hic poſt fuit magiſter Alexandri.

¶ Hic ſucceſſit Joachim in pōtificatu vt dicit Euſe. Et vlterius communiter hic ſequuntur Joſephum vt magiſter dicit. Euſebius etiam teſtatur ſe Joſephum ſequi.

Helia ſib vel Elizaphat

Dyoniſius ſiculus tyrannus peſſimus de Sicilia expellit̄. Hic erat diſcipulus Platonis ſʒ nō imitator. Quodā tp̄e vidua quedam paupcula ꝑ ipſo dijs īmolabat obſecrās quatenus diutius viueret ipō retro ſtāte ſecretius ⁊ admirāte. Cōpleto āt ſacrificio accerſitā īterrogās ait. Cur ſic ꝑ me oras qui ſp̄ tibi moleſtus fui? Illa rn̄dit. Dn̄e annis vē tirānus fuit ⁊ vaccā vnā mihi abſtulit ⁊ ñ retinui niſi tres. rogauiq̄ȝ dños vt moreret̄ ſi forte ipō defuncto filius eiꝰ pr̄ vē mihi eā reſtitueret Sʒ ille peior nedū illā reddidit imo vnā ſilr ab ſtulit ⁊ nō remāſerāt mihi niſi due. iterꝫq̄ȝ īprecata ſuȝ ꝯ eū vt moreret̄ ſperās a vobis mihi reſtitui vaccas meas. vos āt peſſimus omnium nihil reddidiſtis: inſuper etiam aſſuetam aſſumpſiſtis vnam auferendo. Timui ergo ne poſt mortem veſtrā adhuc crudelior ſurgat qui hanc ſimiliter auferat ⁊ fame moriar. Ideo deos exoraui pro vita vr̄a. infeliciter experta ꝙ pene continue res in deterius dilabuntur. hec ſunt verba vetera ⁊ noua practica cuius experientiam nō oms̄ equaliter aduertūt Qui āt hec patiunt̄ a riſu ſe ꝯtinere nouerunt.

Mallius torquatus pugnā inchoauit atrociſſimā cum gall. percuſſoq; gallo qui eū ad ſingulare certamē ꝓuocauit: torquem aureā de collo eius tulit ⁊ ſuo impoſuit. vñ ipſe ⁊ poſteri eius dicti ſunt torquati.

Romani — Titus qncius

Iſte Quincius dictator cruentiſſima ꝯgreſſiōe bellū a Mallio īchoatū pfecit ⁊ victor fidelis fcūs in ea dē paupertate permāſit ſicut ante quatuor iugera ſuiſ manib; colēs Hūc in exemplū adducit Aug. 5. de ci. dei ꝯ auaros ⁊ ſupbos xpianos quoſdam

Fabricius vir digne memorie nulla potuit induſtria Pirri regis a Rōana ciuitate diuelli ꝓmiſſa etiā quarta parte regni Tādem pirrus ait. Hic eſt ille Fabricius qui difficilius a virtute q; ſol a curſu ſuo auerti pōt.

gaius marci⁹

Sub hoc Gaio fcā eſt pugna Tuſcoru; q̄r. 8000. capti fuerunt.

Minucia virgo veſtaliſ propter inceſtum viua ſepulta ē. Hec ⁊ ſimilia allegari ſolēt in exemplum xpianis q; legaliter ⁊ diſtricte vicia etiā apud gentiles puniebantur.

Marcus

Iſte M. Ualerius cū 60. milibus romanis pugnauit ꝯ Gallos q̄s in fugam vertit ⁊ grauiſ trucidauit.

Alexander naſcit̄ ex Oliſpiade vxore Philippi regis Macedonum adulterata per Nectanabū nigromanticum regē egipti qui per incantatōes illudbat ei quaſi deus am mō ꝯcubuiſſet cū ea. Hoc colludio potentiu; adulteria et ſtupra ſolebant excuſari aut etiam honorari ſed pauperum capitali pena feriebantur.

Iſte Ochus egiptum reuocauit ad imperium perſa; Nectanabo rege in ethiopiam pulſo Et plurimos iudeorum in tranſmigratōe; egit et iuxta mare Caſpiu; collocauit qui nimis creuerunt ibi. hic etiā miſit Uagoſum pncipē trāſ flumen qui tributa per Eſdram dimiſſa repetijt. ſc;. vij. anni ꝓpter ſabbata terre. Mirum eſt quō hic vt putatur filius heſter ita fuit iudeis infenſus.

Reges Perſarum — ochus qui artharerſes. āns. 24.

arſam⁹ qui et arguſtus ān. 1.

Hic ſucceſſit ocho ⁊ parum regnauit.

Dari⁹ fili. ar. ſam. an. 24.

Iſte Darius potēntiſſim⁹ auſus ē a Grecis tributa expetere q̄ fuit occaſio deſtructōnis totius monarchie perſa; q̄ hic trāſlata fuit ad grecos iuxta ꝓphetia; Danielis Fertur q; amiſerit quinquies decies cētena milia bellato; q̄s cōs Alexāder de pſis occidit

Philippus rex Macedonū pr Alexādri putatiuus p̄ .25. annos tyrānidem exercet fractis ſacramentis. ita elatus vt licere ſibi ōnia q̄ cogitaſſet putaret Tādē doloſe occidit̄. Oroſius.

Anno mundi. 4834. — 4859.

Linea xpi

Circa hec tempora dicit Oroſius q; nox vſq; ad plurimam diei partem tendi viſa eſt. Et ſaxa grando. i. veri lapides de nubib; deſcēdentes terrā feriūt

Anno xpi natiuitate 340. — 365.

Iſte fuit ſummus ſacerdos tēpore Mardochei cui idem epiſtolas miſit de obſeruatione dierum ſurim vt p; heſter. 9.

Pontifices. — Judas. vel ioiade filius Elizaphat.

Johānes filius Jude.

Uagoſus prefectus ochi templum ſuperbe intrat ⁊ ſpoliat et tributa miniſtris dei imponit propter diſſenſionē pōtificis cū fratre ſuo iheſu quē occidit

Iſte Johānes habuit fratrem qui dicebatur iheſus ⁊ aſpirabat ad pōtificatū quapropter familiaritatem Uagoſi prefecti trans flumen ſibi cōparauit. Confiſus aūt ſuper hoc altricari cū iohanne cepit in tēplo ⁊ adeo incitauit fratrem vt eum occideret.

Lacedemones ipſi ſunt ſpartani expugnantur ⁊ in ſeruitutem rediguntur quo; improba dominādi cupiditas īfinita mala ſuſcitauit ſm Oroſium.

Demoſtenes orat or fuit

Ariſtoteles famoſiſſimus ⁊ omnū pho; ſubtiliſſimus claret. ſectāq; paripateticoꝝ cōſtituit.

Sydon deletur ab Ocho rege perſarum. Erubeſce ſidon ait mare.

Apuleius ⁊ Hermes diſcipuli platonis in templo; locis ⁊ porticib; verſantes nil aliud q; de virtutibus cogitabant qui oculos effodiſſe leguntur ne per eo; viſum a ꝯtēplatōne ſapientie auocarentur.

Hermes triſmegeſtus qui et Mercurius dcūs eſt fuit circa hec tempora

Xenocrates grauiſſimuſ philoſopho; ⁊ caſtiſſimus

Quītus curcius philoſophus. hic ꝯ Alexādrū multis rōnib; ſerioſe diſſeruit cū increpando. vide in ſpeculo hiſtoriali. Si deus es inquit beneficia largire non auferas. ſi homo. id cogita ſemper alijs poſtpoſitis.

Cobates philoſophus. In ſuo quiſq; negocio hebetior eſt q; in alieno

Iſti duo conſules contra latinos pugnan tes: Decius occiſus fuit ⁊ Manlius tri unphauit: ſed quia ꝓpriuꝫ filiū occidit ſo litas laudes non habuit. Ille namq; fi lius contra imperium conſuluꝫ pugnauit contra hoſtes ⁊ q̄uis victor exiſtit tamen propter inobedientiam virgis ceſus ⁊ capi te punitus fuit. Hoc in laudē patris Auguſtinus allegat.

Deditio .j. apud Romanos. Nota ꝙ Romani vſq; ad iſta tempora nunq̄ ſe capi permittebant vel in ſeruitutem redigi: ſed aut vinci aut occidi maluerunt. Sed circa hec tempora hec eorum animoſitas ſedata fuit a Sānitis vꝫ. Papirius hoc ſcandalū amouit quando poſt vicit ſamni tas. licet maius dedecus: ſcilicet piurij tunc Roma cōtra xit.

Manli⁹. Decius

Papiri us ꝯſul.

Iſte Papirius cum adhuc puer eſſet prudentiſſimus fuit ⁊ pulcrum mendacium finxit vt matri celaret ſecre tum conſulatus. Cum autem vir factus eſſet adeo belli coſiſſimus fuit vt alexandro cuius aduentum Roma ni formidabant merito obijceretur nec quicq̄ de dijs curabat: ſed augures infauſta predicētes deridebat et h̄ in magnā eius laudē referunt doctores ſancti quia in hoc ſe virum prudentem ⁊ magnanimū oſtēdit.

Monarchia grecoꝝ.

Alexāder magnus

Iſte Alexander magnus dictus propter mirabilem victo riam quam habuit de toto mundo: quaſi in breui tempore quod euidens fuit indicium ire dei contra peccatores illius temporis. Nam aliqua miracula oſtendit ſibi deus adiuuan do manus eius quia mare pāphilicum ſibi diuiſuꝫ fuit ſicut olim mare rubrum iudeis: quando perſeque batur Darium. Etiam oratione fuſa montes caſpij clauſi ſunt ⁊ iudei quidam peruerſi incluſi. Tandem in Babilone hauſto veneno moritur anno etatis ſue triceſimo tercio anno monarchie .5. Macedonum .12. ⁊ hoc modo multe hyſtorie concordari poſſunt ⁊c̄.

Anno mundi 4884

Sadoch

De hoc nihil habetur niſi ꝙ cum alijs nume ratur Mathei p̄rio

Tempora horrendiſſima. vndiq; vox ſanguinis et clamor pugne. mira dei paciencia.

315

Horum ſequentium conſulum tempore iter riti ſunt Romani quia quattuor populi ytalie contra eos in vnū fedus coierūt quos tā ſub aliter paulatimq; vicerūt. Vide Oroſiū

Non fit ꝓſecutio de hoc in propheta Danielis. ergo nec ſancti doctores intromittunt ſe de vlteriori annotatione hic ait. Nunc ꝗ poſtꝗ purpurā indui vex audiui: ſed quadam nocte mutata veſte omnia que feci mala pꝛēcttatis vidici.

Antigonus rex aſſirioꝝ.

Fabius quintus decius.

De hoc regni egipti fit proſecutio. quia iudeis quandoꝗ infeſti quandoꝗ fauorabiles fuerunt reges ipſius. Quod ideo euenit quia reges Syrie pene ſemper cum egiptijs pugnabant Iſrahel autem in medio eorum iugiter affligebatur quocunꝗ ſe verteret. iam ab hoc iam ab illo. Et primo iſte Ptolomeus grauiter eos afflixit. eoſꝗ capiens doloſe vendidit. Et hac occaſione diſperſi ſūt in nationibus. vt patet Actuum ſecundo capitulo. Ipſe autem impunitus non euaſit. Vide Oroſium

Ptolomeus lagi filius rex Egipti an. 40.

Phylippus rex Macedonum. hic dicitur frater Alexandri ſm Iheronimum

---

Nota defuncto Alexandro cum. 12. illi quibus regnum diuiſit inter ſe non poſſent concordare infinita bella ſurgunt ⁊ multiplicata ſunt mala ſuper terram vltra modum. Tandem contritis alijs iſti quatuor obtinuerunt poteſtatem iuxta ꝓpheciam Danielis. Vide Oroſium.

·162 — Anno ante xp̄i natiuitatē

Saraballa ſupſtitioſum templū edificat in mōte Garizim vbi poſuit Manaſſen frēm iadi pōtificem ꝗ erat gener ſuus. Et hic incipit ſciſma iudeoꝝ qꝛ multi adheſerūt ei ꝗ oēs extūc dcī ſunt ſamaritaī quaſi ꝓhani a iudeis vel excōicati

Iadus fi. ioh.

Iſte iadus irato alexādro occurrit pōtificalibꝫ indutus. ⁊ placatꝰ ſubito rex de eq̄ deſcēdit. venerabatꝰ antiſtitē ⁊ cū pace ⁊ gaudioītrauit ciuitatē Fecitꝗ afferri codicē dan̄. ⁊ exponi ꝓphetiā ꝗ de ipo loquitꝰ. Quibꝫ pactis gauiſus eſt valde qꝛ oīa que ꝑ ſomniū an̄ viderat debito ordīe ꝯplebantur ⁊ viſum ē ſibi ꝗ ipē eſſz ille de ꝗ hec prophetata fuerūt ⁊ maiorē ex hꝰ ſumpſit audaciam pugnādi ꝯ Dariū. Oblatoꝗ ſacrificō iuſſit petere iudeos que vellēt ⁊ cōceſſit vt ſuis cōſuetis legibꝫ vterentꝰ ⁊ ꝗ. 7. annus eſſet abſꝗ tributo ꝓpꝰ ſabbata terre Vide mgrām ⁊c. Exercitus alexandri. vt dicit Oro. fuit peditū. 32. milia equitū. 4. milia. naues. 180. Ac tā pua manu vniuerſum terraꝝ orbē vt admirabilius ſit. qꝛ vicit an qꝛ aggredi auſus fuerit incertum eſt.

Reges Syrie

Menāder comicus
Menedēus phūs.
Seuſippus phūs
Phylemō phūs

Antiochia
Ediſſa.
Selecucia ciuitates ꝯdūtꝰ

Onyas fi. iadi

Era pncipalis huiꝰ hyſtorie. ipē eſt annus. 12. mortis Alexandri ī ꝗ icepit regnū grecoꝝ iuxta cōputationē libri Machabeorum

Iſte Seleucus poſt multa bella cū babiloniā deuiciſſet totius Aſie dyadēa ſibi īpoſuit an. 12. poſt mortē Alexandri. Et ab hac etate ſcriptura macha. regnū grecoꝝ enūerat. vt dīt Euſebius.

Seleucus vel Nicanor fi. antiochi.

Olipias mr̄ alexandri mꝰ tirānide plēa occiditꝰ et mortē īpetrita ſuſcepit fine oī ſigno muliebris pauoris ſic filiꝰ eius forniſſime mortuus fuit.

Callenes phūs diſciplꝰ alexandri ſub ariſtotile ab eo occiditur qꝛ eum ꝓ deo non adorauit ⁊ multas trā͂ſides ſimiles. Idez Alexander pfecit magis ducū ꝓprie ꝯplacētie ꝗ recte rōis qꝺ valde cōe eſt apud potētes. Indignant accipiūt ſi qs ꝓferat vel faciat ꝗ eis n̄ placent qꝺ piculoſiſſimū eſt ⁊ ſibi ⁊ alijs.

Sūma occiſoꝝ de Perſꝭ ab exercitu Alexādri admodū puo fuere quīquieſdecies cētena milia. Hec idē. Alexandrie. 12. ab Alexandro condite ſunt ſcilicet quolibet anno regni eius vna

Exercitus Darij primus. 600. ſecūdus. 300. milia peditum. ⁊ centum milia equitum. tercius. 400. milia peditū. centū milia equitū. et in hoc tercio cōgreſſu Darius letaliter vulneratus cū fugeret miſerabilit ſolus in via derelictus obijt Alexādro pſente. Quē licet inani mīa tn̄ regali cū honore ſepeliri iuſſit.

Hoc tpe romani sanitas p⁹ mlta dāna oppssert. ꝑpriū ei eis fuit nihil, psp̄e secū agi nisi p⁹ lōgiturnos labores ⁊ piclā vñ dr aug⁹. ꝙ mlto vixissent felicius romani si ꝯposito fastu dominādi morē simpliciū secta ti essent.

Pestilēcia grauis romē fuit q̄ sp̄ breues inducias ibi hr̄e cōsueuit vꝫ. hec nimis magna fuit p̄ſtim ī mulierib⁹ ⁊ pecorib⁹ ita vt fetus etiā ī vtero cōiter necarent̄ aīaliūq; genus defecturum putaretur.

Iste curi⁹. 3. bellū ꝯ epirotas gessit ⁊ cer. 23 milib⁹ pirꝝ fugauit. Ait eñ nec acie vīci nec pecuīa corrūpi possū malo diuitib⁹ īpare q̄ꝫ locuples fieri

Prodigia magna romē fuerīt fulgura edes muros menia ꝛc. ꝯbusserīt flāma scisso hiatu t̄re eructata q̄nq; iugera cōsūsit. Itē nō lōge p⁹ fontes visi sūt in sanguinē ⁊ lac d celo visum est manare

Romani

Dolo Bella

Domicius.

Emili⁹ consul.

Marcus cu

rius consul

Genucius ꝯsul

Iste Arginorꝝ vrbē cepit ⁊ legionē militū romanoꝝ rome misit qui oēs virgis cesi ⁊ securi percussi sunt a ciuibus in medio fori q̄ꝛ nō legitime se habuerūt. ita districte tūc Rome iudicabat̄ vt nec etiam victoribus parceretur si ī modico excederent

Horꝝ ꝯsulū tpe vltra 18. milia romanoꝝ a gallis occisa sūt nec apparet q̄n romani iustū bellū huerunt.

Iste Emilius cū romanis ꝯ tarētinos iustissimū bellū egit auxiliū ferēte Tarētinis pirro r̄ge grecoꝝ bellatū est vltra. 4. ānos. Tandē victo pirro ⁊ ī patriā redeūte miserabiliterq; moriēte tarentini cū cartaginēsib⁹ fedus inierunt. et ex hoc punica bella ichoata fuerūt.

Hij romani ⁊ multi alij añ hec tpa ⁊ post fuerunt viri fm̄ seculi honestatē elegātissimi legalissimi strenuissimi veracissimi ⁊ in oī virtute morali adeo spectabiles vt sancti doctores eoꝝ f̄ca ī exemplum xpianis ꝑponant: sꝫ ñ intētionem. quia fide pietatis caruerunt.

Reges Egipti.

Ptolomeus

philadelphus

Iste Phyladelphus rex deuotus ⁊ vnius veri dei cultor valde graciosus fuit iudeis quoꝝ. 120. milia soluit a captiuitate ⁊ libertate prestita plures exaltauit. Hoc autē totū fecit vt placaret sibi deū Isrl̄ cuius mirabilia audiuit et legem habere desiderauit. nec potuit transferri in aliam linguam nisi a deuotis et dignis cuꝫ debita reuerentia ⁊ solēnitate Quidā nāq; attēptarunt eā inserere in hystorias suas quos diuina plaga tetigit donec peniterēt. Misit g̃ rex ad eleazarꝝ pontificē vt doctos et ydoneos viros sibi destinaret q̄d ipē libenter fecit. Vide magistꝝ.

Anno mundi. 4909 — 4934

Linea xpi

Achim filius sadoch vtꝫ Mathei primo.

Septuagita interp̄tes legē trāsferunt de hebreo in grecā linguā cū grādi miraculo tot viri ī. 27. dieb⁹ totā sacrā scripturā interp̄tati sunt cū summa cōcordia spū̄ sancto oīb⁹ p̄sidente ꝛc. Vide Aug. 18. de ciui. dei pulcre vꝫ. Ihero. nō ꝑ oīa cōcordat. vtꝫ in eius ꝓlogo super Bybliam.

Anno an xpi natiuitatē — 265 — 290.

Fulgor rōnalis circa hec tpa cessauit fm̄ Josephum. q̄ꝛ appropinquāte sole deficit aurora. i. xp̄o qui infallibilē veritatē erat docturus ꝑueniente figuralis cōsultio t̄minata est. Vide mḡrm̄ sup Exo.

Pontifices.

symon iust⁹ filius Onye

Hic ꝑpter sanctitatē vite singularem fuit iustus appellatus quo cognoīat⁹ q̄d freq̄nt̄ ꝯtigit etiā alijs pluribus. hic Onyam adhuc puerum reliquit

Eleazarus.

Iste misit Ptholomeo. 72. viros prudētes ad īterp̄tandū legē de qualibet tribu sex. q̄ꝫ āt dicunt̄. 70. tm̄ vsus sacre scripē e obtinuit q̄ q̄nq; subiicet paruū nūeꝝ excrescentē sup aliā summā frat̄ simois

Ab hoc antiocho qui erat secūdus rex syrie post Alexādrum. oēs seq̄ntes reges syrie dicti sunt antiochi

Iste antioch⁹ pugnā grauissimā habuit ꝯ phyladelphū regē egipti et q̄ꝛ ñ potuerūt in ꝯcordiā bellādo ꝑuenire ꝑ aliū modū pacificati sunt accepit eī beronicē filiā regꝭ egipti ī vxorē iuxta ꝓphetiā dañ. vt d iero. ibid

Reges Syrie

Antiochus

soter

antiocheos.

Crates thebanus auri pōdue ꝓiecit ī mare mallēs summergere diuitias q̄ꝫ ipē summergi ab eis

Crisipp⁹ ph̄us hic dixit ꝙ stult⁹ nulla re scit vti ⁊ g̃ ei nulla re opus ē ꝛc.

Archesios philosophus floret.

Sostratus pharꝝ ī alexādria ꝯstruxit in mari. Pharus est turris maxima passus. 20. habens fundata in mari super quattuor cancros vitreos. Vnū de. 7. mirabilib⁹ mundi

Herasistratus medicus et consul clarus habet̄.

Iste Sempronius aduerſum picētes bellauit. ⁊ tra tremuit quaſi ſanguinē ſun dendū horrere ⁊ accipere. Et pene oēs ab vtraqꝫ parte corruerūt pau/ cis roānis quaſi victoribꝫ exceptis.

Hanibal ſenior primū bellū punicū īchoauit. a roānis tādē ab exercitu ſuo lapidibꝫ obrut⁹.

Iste Gne⁹ fraude circūuētus haībalis īt' fectus ē ab eo. Qd̄ gaius dui⁹ vindicauit totū exercitū ei⁹ pterēs eū in fugā cōuertit.

Qui ſex⁊ iter ſupat⁹ morit̄. īfortūat⁹ fuit Iſti. 2. volētes vre guli captōē eū libe/ rare venerūt ⁊ſꝫ nihil pfecerūt.

Sempronius | Appi⁹ claudi⁹ | Gne⁹ gaius | Aemili⁹ regulus | Emili⁹ Fabi⁹

Iste Appius ſiracuſanos ⁊ penos facilli me ſupauit ⁊ mulctā impoſuit. Hic viā appiā ſtrauit ⁊ aquas claudias iduxit.

Iste Regulus primū totus victorioſus tres reges vicit ⁊. 73. ciuitates ſubegit. ſer pentem maximū. 125. pedū extinxit. Tācē cū nimis rigidus eſſet cōtra hoſtes nolens pacē dare niſi ſub magno tributo ipī pe ne deſpati cōgreſſi ſunt cū eo ⁊ cōtrito exercitu ceperūt eū. Et tū adhuc libenter pacē habuiſſent: ſed vir fideliſſimus maluit mori in magnis penis q̄ pnicioſam pacē dare. Eius laudes Aug. valde extollit. Narrat Valerius li. 4. q ab aratro accerſiebant̄ vt cōſules fierēt Vñ refert atiliū quē ſemen aſpgentē viderant qui miſſi erāt a ſenatu ad eū accerſiendum ⁊ ad imperium ꝑpli ſuſcipiendū Sed ille ruſtico ope re attrite manus ſalutē publicā ſtabilierūt ⁊ i gentes hoſtiū copias poſſederūt Quiqꝫ more arantiū boum iugū rexerāt triūphalis currus habenas retinuerunt. Nec fuit hiis robur eburneo ſceptro depoſito agꝛ ſerere ſupē ab aratro repetere. Patrie enim bona non ſua vnuſquiſqꝫ augere ꝑperabat. pau perqꝫ in diuite q̄ diues in paupere verſari malebat. Et hiis virtutibus olim Romana indoles pollebat quare non immerito totius mundi monarchiam meruerunt

Iste euergetes to tus victorioſus fuit hic poſt vaſtatā ſy/ riam ⁊ ſiliciā ⁊ ptē aſie int' innu mera ſpolia q̄ cepit etiā ⁊ dos eorꝫ q̄s Cābiſes in Perſas tranſ uexerat reuexit. io Euer/ getes dicitur quod reuec tionem ſonat

Ptolomeus e uergetes fr. phy ladelphi an. 26.

philopator fi lius euergenſ annis. 17

Ptolome⁹

Iste pugna uit cū. 2. frēs. ſ. ſeleucū ⁊ āntiochū magnū ⁊ ſupa uit deijciēs mlta milia ⁊ tū nō pualuit. vide Je ro. ſup dan.

4959.

Eliud genuit Eleazar vtꝫ Mathei. 1

240 216 [illegible]

Iste Onyas zelo legis vel poti⁹ ex auaritia tri buta negauit Euergeti ꝑpter qd̄ tota Judea pene fuiſſet piclitata. vt dicit ioſephus q̄ eū in honoriū fuiſſe teſtat̄

Iste magnas laudis ꝓrogatiuas habꝫ Ecci. 50. Qui templum in melius reformauit ⁊ ciuitatē preualuit amplificare ⁊ religioſus totalr fuit

onyas fili⁹ ſi monis iuſti.

Symō Onye filius

Joſephus legatus ꝑpli iu daici etiā inuito onia irā re gis mitigauit ⁊ ab eo cōſtitutus ē dux Judee ⁊ finitimāꝝ nationuꝫ. Hic habuit filiū puulū hyrcanū noīe cui⁹ ſtupēdū ig uiū pē pulcre explorauit dāto ſibi. 300. iuga boū ſine loris vt araret ⁊ ſemiaret ī deſerto At puer nō puerile cōſiliū excogitauit. Nā decē iuga occidit. carnes opariis dedit ⁊ de pellibꝫ retinacula fecit

Antiochus

Gallericus

Iste erat filius Antiochi theos de pria vxore laodice q̄ vir ſuū veneno extīxit ⁊ be ronicem cū filiis ſuis occidit. iuſtūqꝫ Gallericū filiū ſuūꝫ p pr̄e regnare fecit ⁊ ꝑpter h̄ euergetes horribilr̄ vaſtauit ſyriā. Porro iſte gallericus duos filios reliqt. ſ. Seleucū ⁊ Antiochū magnū q̄ ābo regnauerūt.

Hanibal atrocissimus Penoꝝ .i. Affricanoꝝ rex cū esset annoꝝ .9. iurauit pr̄i suo an̄ aras q̄ i odio roān̄orum sibi succederet q̄d fidelissime expleuit infidelissi⁹ ipe. Nā romanos pene vsq̄ i exterminiū deleuit et vrbē etiā ad solū vsq̄ deduxisset si nō diuinitus īpeditus fuisset. nobiliū Roānorū tot vna vice pemit. vt tres modios anuloꝝ e digitis eoꝝ extraheret. Itē in flumine quodā de corp̄ibꝫ Romanoꝝ quasi pontē fecit vt exercitū suum trāsduceret. tandemq̄ a Scipione victus sepeq̄ fugatus miserabiliter se veneno peremit

Annus pacis h̄ tpe fuit p⁹ primū bellū punicū et quasi p̄ miraculo reputatū est. q2 in .440. annis nūnq̄ pacē habuere Romani.

Portēta q̄dā roānos terruerūt q̄si p̄phetātia eis mala. p̄cipue vō cōtra ab hāibale

Bellū punicū 2. q̄d durauit an. 17 minus.

Romani

Lucaci⁹ consul.

Symphro nius

Ualeri⁹

Fului⁹ Flāmi̇

Lucius Gaius

Scipio ofiā [illegible]

cosvicit

Iste p̄ multa bella et crebras victorias a deo cōtriuit cartaginenses vt pacē peterēt quā etiā magnis pactis ꝯsecuti non diu seruauerūt.

Isto tpe ꝯ faliscos et gallos varia sorte bellatū est. Postq̄ p̄pnū tm̄ annū visce ra romana sanguinē non sudarunt

Hoc tpe hamilchar dux cartaginēsis p̄r hanibalis ab hispanis occisus est.

Cleopatra filia āntiochi magni erat vxor ei⁹ quā accepit dū esset ānoꝝ .13

Hij ꝯsules robur totius ytalie ꝯgregātes hūere in exercitibꝫ suis. 800 milia armatorum p̄pter timorē Gallorū quos valde timebāt. Tandē Galli cōtriti sunt.

Scipio prius occurrit Hanibali et cesus est pene ibi Romanus exercitus. post Symphronius similiter superat̄. deinde flamminius occiditur cum exercitu .25 militum.

Reges egipti.

Epyphanes fi. phylopatoris an. 24.

Colusus corruit p̄pter terremotū. fuit enī imago erea fusilis .126. pedum

Plautus eloquens fuit

Titus liuius tragediaꝝ scriptor floridissimus. forte plures fuerunt sic vocati

Iste moriēte p̄re suo fuit puer .4. annorū quare Antiochus magnus bellauit ꝯtra duces eius et tulit oīa de manu eius p̄ter egiptū. Cum aūt esset annoꝝ .7. despondit ei filiā suā in dolo: cōsentiēte Epyphane filio suo .i. Antiocho nobili. Mortuo aūt antiocho magno fili⁹ ei⁹ antiquū dolū ꝓsequit̄ et istū ptholomeū epyphanē occidit dolose in cōuiuio: sꝫ tm̄ nō obtinuit egiptū. q2 egiptij fortiter resistētes turpiter fugarunt eum

Anno mundi 4984 5009

Linea xpi

Et nota q̄ iudei diuina p̄missione quasi cōtinue affligebant̄ ne in ydolatriam caderēt sicut olim solebāt.

Templū domini in egipto extruit̄ ad instar Iherosolimorum quod p̄mansit vsq̄ ad Uespasianū. et tunc funditus dirutum fuit.

Anno an̄ xpi incarnacōem. 215 190

Ptholomeus phylopator iudeos vicit: occisis .60. milibus armatoꝝ

Ihūs sirach libꝝ eccl̄iasticū edidit quē panaretbon vocāt. a pan q̄d ē totū et aretbon virtus q̄si tot⁹ virtuosus

Pontifices

Plaga grandis ex aqua et igne vrbem quasi consumpsit.

onyas magn⁹

Iste Onias p̄pter tirannidē antiochi fugit cū multis iudeis i egiptū similans se velle īplere p̄phetiā ysa. 19. viz edificādo templū sꝫ in h̄ peccauit sup̄stitiose agēdo. Rex autē epiphanes graciose suscepit eū tradēs ei t̄rā heliopoleos et tēplū ibidē extruxit.

simon filius

Onie tenuit pōtificatum post fugā patris sui.

Reges Sirie

seleucus ce/rannes

filius Galleici occiditur anno tercio

Antiochus magnus

Occiditur tandē in templo Nanee.

Nota q̄ isti duo fr̄es volētes vīdicare sāguinē p̄ris sui et auie q̄s interfec euergetes rex egipti exercitū magnū ducūt ꝯ philopatorē filiū euergetis: sꝫ an̄ ꝯgressū seleuc⁹ morit̄ et tūc antioch⁹ ꝓseq̄t bellū et totū exercitū p̄didit vix aufugiēs ne caperet̄. Rursusq̄ ꝯgregās p̄plm̄ venit ꝯ epiphanē filiū philopa. adhuc pueꝝ .4. an

ceſbabuit ſecum Phylippū regē Macedonū ⁊ multos alios ⁊ obtinuit ꝯtra duces Ptholomei .i. pue/ ri predicti. fugauitqꝫ Scopam ducē eius ⁊ iudeā cū multis alijs adqueſiuit ciuitatibus ⁊ ꝯſilia grauauit a deo vt fugeret. Et qꝛ armis egipti cape nō poterat doloſe deſpōdit Epyphani filiā ſuā Cleopatrā cogi/ tans vt ſic quaſi amicus regnū intraret ad ſpoliandū: ſꝫ nō ꝑualuit: qꝛ res innotuit eis. Tandē cū ꝑſidium hanibali ferret ꝯtra roānos ſuꝑatus eſt ⁊ tributari⁹ fcūs roānis nihil poſt fortunij viſus eſt hūiſſe. nā cum ſuꝑiores ꝑuīcias ꝑuagaret ⁊ in ꝑſidē veniſſet deceptus a ſacerdotib⁹ tēplū Nanee ītrauit cū paucis ⁊ ibidē miſerabilit̄ occiſus eſt ⁊ mēbratim diuiſus. vtꝫ .2. Macha. 1. Et reliq̄t .2. filios .ſ. ſeleucū q̄ ꝑrio regnauit et epiphanē. Hij ambo ſic peſſimi fuerūt ꝙ in eoꝝ ꝯpatōe aliq̄d honeſtatis ipē putabat̄ habuiſſe.

Roma in merore. Tot enī fuerunt occi ſi ꝙ reſidui vrbem pene reliquiſſent.

Proverbiū notabile Scipionis Affricani fuit roānos nō ex/ tolli in ꝓſpꝑis nec deijci ī aduerſis. Itē nunqꝫ minus ſol⁹ ſum qꝫ cū ſolus ſum. nec mı⁹ ocioſus ſum qꝫ cū ocioſus ſū fricanus eo ꝙ Affricam vicit.

Romani. (Paul⁹ Thu/) herenus. (Sci/ pio Af)

Iſte glioſiſſimus adoleſcens annos natus .24. quaſi ſecūdus Machabeus miſerāte deo ſtatū roāne reipublice iā ꝯlapſum ꝯtra ſpem ī ſpeꝫ erexit. Hanibalē fugauit. ſuꝑauit hyſpaniā. Affricā deuicit. Antiochū magnū ī fugā redegit Aſiā tributariā ꝯſtituit. Hic tamē ab īgrata pt̄ria exul morit̄.

Iſti ꝯgreſſi ſunt ꝯtra hanibalē ⁊ ibi pene tota roānoꝝ ſpes perijt occiſis .44. mili/ bus. Et poſt ꝯtinue ſuꝑant̄ vſqꝫ ad deſpe rationem recuperande ptātis priſtine

Therencius comicus clarus habet̄

Reges egipti. (Phy/ lome) tor filius Epiphanis ex Cleopatra an. 35.

Hunc dum adhuc puer eſſet valde opprimit Antiochus nobilis multis do/ lis ⁊ inſidijs: ſed roāni miſerunt legatos q̄ mādantes Antiocho ne vltra īfe ſtus eſſet amicis eoꝝ cām belli terminarūt. Marc⁹ nāqꝫ publi⁹ circulū fecit ī circuitu Antiochi .d. Sena tus ꝓplſqꝫ roānus ꝑcipiunt tibi ne egrediaris de hoc circulo donec rñdeas. Videns g̃ impi⁹ ꝙ tyrānide cō tinuare nō poſſꝫ ait. Si ſic viſū eſt ſenatui ⁊ ꝓplo roāno recedēdū ē. Dimiſſa g̃ obſidiōe alexādrie ſuribū dus ad paupclas iudeoꝝ reliq̄as diuertit ⁊ vindicās ī eos q̄d ñ potuit ī potēciores ſe. vtꝫ in li. Mach. 1. ⁊ .2

Anno mundi 5034.

Linea xpi. (eleazar) De hoc nihil ſcitur ꝙ cū alijs numerat̄. vt patet Machei. 1.

Acies ignee videbantur in aere ſup Iherlm diebus .40. et ſequitur pla ga. vt patet .2 Machabeoꝝ. 5.

Anno an xpi nan. 165

(Jaſon) (mene laus.) (alchi mus.) Iſti tres qꝫuis de genere ſacerdotali fuerint non tamen ſunt po nendi in linea pontificum propter ydolatriā et opa peſſima nec debite intrarūt. vtꝫ in multis locis librorum Machabeo.

Pontifices. (onias pius.) Hic vir ſanctus fuit gratus deo ⁊ hoib⁹. nedū bonis ſed etiā di ſcolis. tandē iniuſte occidit̄ ab andronico. vtꝫ .2. Macha. 4

Reges Syrie.

Iſte pauꝑ homo groſſus et deſpectus indignus honore re gio peſſimus fuit ſicut pr̄ eius et paꝝ regnauit. qꝛ frater eius regnū fraudulenter arripuit. Hic etiam He lyodorum miſit ad ſpoliandū tēpluꝫ qui bn̄ correptus vacuus redijt. vtꝫ .2. Macha. 3. Nota ꝙ occaſio ne hui⁹ ſcimatis multa mala oriunt̄ quouſqꝫ regnum grecoꝝ .i. Sirie p roānos in ꝑuīciam redactū fuit

Reges Syrie. (ſeleu cus in) ers filius antiochi

Bella cōtinua ⁊ plurima fuerunt adeo ꝙ tedet doctores tam gentiliū ꝙ̄ xp̄ianoꝝ ea velle ad memoriam reuocare In quibus mirāda eſt cōſtantia Romanoꝝ vel duricia ꝙ nulla tribulatio nullus metus eos ter rere potuit ꝙ aliqñ ſe ſubdidiſſent quātūlibet potentiſſimo regi. ſed ōnibꝰ ſe ſine intermiſſione opponē tes varias fortune mutatōes experti ſunt. Amor nāqꝫ libertatis ⁊ appetitus laudis cū obſeruatōne nihilo minus honeſtatis ſecularis diſtrictiſſima ita medullitus trāſfixit eos vt ꝓ his res ⁊ ſbām filios ⁊ filias ⁊ tandem vitā ipſam dare quaſi ꝓ nihilo ducerēt imo patiſſimi fuerūt Et ob hꝫ machabei deſiderabāt eoꝝ ſocietatem

Romani — Quintus Flāminius

Hic bellum Macedonicum cōfecit — Marcus Catho

ſuperatoqꝫ philippo rege pacem dedit. Et hic ceſſat regnum Macedonum. vicit etiam Lacedemones ⁊ venditos Romanos collegit.

Hoꝝ tpre lex illa q̄ ab appio tribuno lata fuerat ne qua mulier aliā ꝙ̄ ſemiunciā auri haberet ⁊ ne diuerſi coloꝝ veſtimento nec vehiculo per vrbē vteretur. abolita ē.

Tyberius gracchus

Iſti hyſpaniā expugnauerunt bellis horridis.

¶ Prouerbiū notabile Scipiōis affricani fuit ſcꝫ rōanos nō extolli. i. ſuperbire in ꝓſperis nec deijci aduerſꝭ Idē. Nū ꝙ̄ minus ſolus ſum ꝙ̄ qñ ſolus ſum nec minus ocioſus ſum ꝙ̄ cum ocioſus ſum

Stacius cecilius comediarum ſcriptor.

Reges egipti.

Euergetes .28. annis. filius philometoris.

¶ Ariſtobolus iudeus paripateticus phūs qui ad philometorē explaeationū ī moyſen ſcripſit commentarios

¶ Hieruſalē deſtruit ⁊ penitꝰ dſolatur ab anthiocho Epyphane tēplum incendit. ſed paulatī per iudā ⁊ fratres eius reformat.

Hic fuit frater cleopatre vxoris Alexandri regis Syrie de quo habet primi Machabeoꝝ. vij.

Anno mundi 5052

Septem Machabei cū mr̄e fideliſſima martiriſantur. ij. Machab. vij.

¶ Linea chriſti.

Eleazarus cū multis alijs glorioſo martirio coronatur. 2. Mach. 6.

Templū purgatur a Iuda et fratribus eius poſtꝙ̄ trib annis ꝓphanatū erat. vt patꝫ. j. Machab. 4. ⁊. 2. Mach. 10.

Anno ā xp̄i natiuitate 141.

Iſte Mathathias vir ſanctus ⁊ ōni laude digniſſimus percuſſit in zelo ſuo pctōres ꝯfiſus in dn̄o deo iſrahel vt patet. j. Mach. .2. Et habuit filios. 5. eiuſdem zeli Verū ipſe nō erat pōtifex. ſed tres filij eius

Pōtifices. — Mathathias

Hic eſt ille noīatiſſimus triūphator in iſrahel qui nec ſimilem habuit añ ſe nec poſt. Eius opera glorioſa ⁊ magnifica vide in li. Mach. poſtea in bello ſtrenuo ſtās cecidit pro legibus ſanctis martirē ſe dn̄o offerens. Et ſucceſſit ei frater ſuus Ionatas qui creuit in gloria ⁊ ſtrēnuiter ſtetit in teſtamento ⁊ tādē doloſe occidit a triphōe cū duobꝰ filijs ſuis.

Iudas Machabeus. annis. 3.

Ionathas ānis. 19.

¶ Hic Anthiochus dictus Epyphanes. i. nobilis a capite vſqꝫ ad pedes intus ⁊ foris totus nequā fuit ⁊ ob hoc figura ātixp̄i dr̄. hic martires plures fecit crudeliſſime. Doloſe egiptū intrare diſpoſuit ſicut pater eius ſed nō ꝑfecit. q2 Romani poſuerunt frenū in naribus ſuis. Tandē ſine manibꝰ cum inutili p̄ñia cōtritus eſt. Eius opera peſſima ⁊ quomodo obſeſ fuerit Rome ⁊ qualiter ꝓphetia Danielis ſit ꝯpleta in eo. vide in li. Machabeorum ⁊ doctoribꝰ ſuper Danielem.

Reges Syrie. — Anthiochus epyphanes filiꝰ Anthiochi magni

Anthiochus eupator filius Epyphanis

Iſte adhuc adoleſcēs habuit tutorē Lyſiā ⁊ cū glorioſū exercitū ꝯ iudeos duxiſſet nō longe poſt ambo a ſuis occiſi ſunt. propter timorem Demetrij filij Seleuci. vt patet primi Mach. vij.

Reges Syrie. — Demetrius ſother filius ſeleuci.

¶ Iſte tanqꝫ verus heres intrauit regnū Syrie ⁊ occiſo Eupatore ſemper iudeis infeſtus fuit. Tandem pugna inita ꝯ alexādrū filiū eupatoris occubuit.

d j.

Scipio nauta prudentiſſimus Romanoꝝ inter cetera duo valde notabilia dedit cōſilia memorie digna primo ne Cartago deleret̄ quatenus occaſione extrīſeci belli interna cōcordia ꝛ fortitudo ꝑpetua propter cōtinuum exercitiū apud romanos perſeuerarent. Secūdo ne in vrbe aliq̄ mō theatꝝ cōſtrueret̄. qꝛ inimiciſſimum hoc eē dixit bellatori populo ad nutriendā deſidiā laſciuieqꝫ ꝯmentū. q̄ꝫ ſapienter hec ꝯſuluerit ſequentia tempora declararunt. Vide Auguſtinum p̄io de ci. dei. ꝛ Oroſium li. 4. Mirabile remedium viciorum. Iſte etiam fuit dictus iuuenis Scipio cōſobrinus magni Scipionis affricani ꝛ fecit etiā in dicibilia. ſed poſtea interfectus fuit in bello ſociali Gracci ſoceri ſui

Tempore hoꝝ ꝯſulū magnū bellum macedonicum fuit in quo primo Romani ſuccubuerunt. deinde iteꝝ cōflictū eſt ꝛ pari clade vtriuſqꝫ partis in hyberno id ē hyeme diſceſſura eſt. Tercio Lucius regē vicit qui poſtea apud albā in cuſtodia defecit. Et filius eius iunior didicit opuſ manuale Rome ob tolerādaꝫ inopiam.

Publius | Lucinius. Lōginus. | lucius Emili us paulus. | Lucius Lucini us aulus. | Hoc tēpe Celaberi romanos terruerūt ꝛ Scipio publius in affricā iuit. ibiqꝫ multas gentiū ſtrages dedit. Sergius aūt galba a luſitanis victus amiſſo exercitu vix aufugit. | Luci Ceſo / nius marcus

Anno ab vrbe cōdita. 602. inchoatuꝫ ē .3. bellū punicū tēpore hoꝝ ꝯſulum: ꝛ finitū anno. 4.

Cartago illa nobiliſſima metropolis Affrice deletur a Scipione ꝛ cōſulibꝫ. Arſit per. 17. dies continuos miſeꝝ ſpectaculū. multi vendiu ſunt. multi ſe flāmis tradiderunt. Corinthus ſilr vaſtat̄ eodē āno a rōanis q̄ opulētiſſima fuit toti orbi nota.

Reges egypti qui per hāc lineā cōtinuant̄ ſemper habuerunt ſocietatem cum Romanis ꝛ tādiu regnabāt q̄ꝫdiu fidelitateꝫ ipſ̄ ſeruabāt Et nota ꝙ nulla alia cā fuit ꝙ ſic creuit ptās Romanorum ſuper alios niſi virtutes que exuberāter in eis micabāt ꝛ precipue iuſticia quā ſumme colebāt. Et q̄ꝫdiu ſuauerūt modeſtiā ꝛ dilexerūt iuſticiā inuicti ſemper vbiqꝫ māſerūt. Corrupti vero vbiqꝫ faciliter deuicti legunt̄. In quadā reuelatione diuinitus facta beate Brigitte habet̄ ꝙ dn̄s deus teſtimonium perhibet ipſis ātiquioribꝫ romanis ꝙ nulliqꝫ hoīes in mūdo ex puris naturalibꝫ iuſtius ꝛ rationabilius vixerunt. Qualia autem luminaria ex eis tempore fidei xp̄iane reſplenduerunt in ſequentibus patebit.

Ptholomeus. [soter ā. 1?] | Hic regnauit ānis .10. cuius tempore Cicero varroqꝫ naſcuntur.

Anno mundi 5059. 5084

Linea xp̄i. | Nathan | filius Sadoch genuit Jacob. Mathei primo

Anno an xp̄i natiuitatem. 115. 140.

Iſte Simō vir prudentiſſimus ab adoleſcentia ſua vſqꝫ in ſenium optime ꝯuerſatus ſemper victorioſus. tandem nequiter occiditur a genere ſuo. vt patet p̄io Mach. vltimo.

Pōtifices | Simō filius mathathie ā nis. 8. | Johannes an. 26.

Hyrcanus filius Simonis

Hic prefuit ānis. 26. vel. 33. propheta religioſus ꝛ ſtrenuus dux ptholomeū ſoceꝝ ſuū fugauit Samariā captam ſolo equauit. Tandē rebꝫ optime adminiſtratis mortē vicinā ſentiēs cum quinqꝫ filios haberet quorum nullus ad regimen populi valeret vxorem ſuam diſertiſſimam iudeis prefecit ꝛ filijs. Uerum nl pietatis in filijs fuit.

Iſte Alexander ſemper gratioſus iudeis fuit ꝛ apparet eū melioreꝫ fuiſſe inter omnes reges Sirie de quibꝫ pauca virtuoſa aut nulla referuntur. Hic Cleopatrā filiā regis Egipti accepit in vxorem. verum rex Egipti inique egit ꝯtra eū propter qđ rex arabū timēs ipm: Alexandrum decollauit. vt pꝫ primi Mach. 10. ꝛ. 11.

Reges Sirie. | Alexander filius epiphanis. | Anthiochus adoleſcens filius alexādri. | Triphon preditor

Iſte adhuc puer ſuadēte Triphone aliquid molitus eſt pro recuperatiōe regni ſꝫ patꝝ ꝓfecit iuxta illud. Semen impioꝝ peribit. qꝛ ſtatim ab eo occiditur. Triphō aūt cū pelſime ſe in ōnibꝫ gereret oīs exercitus eū dereliquit. factuſqꝫ ꝓfugus nullibi tutū reppererit locum

Reges Syrie. | Demetrius filius demetrij. | Anthiochus fi. demetrij.

Iſte cōfortatus Triphoneꝫ perſecutus eſt ꝛ fugauit eū Et primo iudeis benignus fuit. ſed poſtq̄ꝫ ꝓualuit fecit ſicut patres ſui. ſed nō impune. vt patet primi Machabeoꝝ vltimo. .I.

ʒ. ¶ Iſte Demetrius ſatis creuit breui tempore propter regē egipti qui alienauit ſe ab alexandro ꝛ fauebat ſibi. Et q2 ambo ſtatim ſunt mortui poſt diſſenſionem. ideo quieuit terra paulisper in cōſpectu demetrij. Tandē capitur a rege Perſidis ꝛ incarceratur.

¶ Bella ſocialia oriuntur q̄ꝛ hec p̄ria cā ſiue origo fuit. Graccus notatus a nobilibꝫ cepit cām q̄rere ꝯ eos Et q2 ſolus nil potuit ꝯ eos oēm pplm nitebaꝛ ad ſe trahere dicēs ꝙ agri dberēt diuidi equalit̄ ꝛ ciam pecunie ꝛc̄. Et ob h̄ tumultus ſuſcitaꝛ in q̄ ipſe occiſus eſt ꝛ multa mala ſecuta ſunt Uide Oroſium.

Romani — Serui Flac|cus qui|to. ius Ful|uio. — lucius Celius — metelli|us. quītus|tius — Fabiꝰ quītiꝰ — Marcius — Scipio Naſica. — publius Lu — q̄ꝰ caluinꝰ

Horū tempore puer ex ancilla naſcit̄ quadrupes quadrimanus. oculiſ quatuor Et ꝯna mōſ igneus flāmaſ euomuit horribilit̄. ꝛ loca vicina vaſtauit.

Scipio Numāciā deleuit.

His p̄ſidētibꝫ iuſſa ē Cartago reſtitui ꝛ Romanorū famulis repleta eſt. Et in vrbe inteſtinum bellū conuertitur atrociſſime.

Rōanus ¶ Iſte Fabius cū paruo p̄plo regē armēie ſuperauit. ꝛ merſi ſunt. .120. milia armatoꝝ ī rodano. Quintus deleuit Galloſ qui ſub radice alpium ſiti fuerūt.

¶ Hoc tēpore rex numidiaꝝ valde Romanos attriuit. ſed ipſe tandē ſuperatuſ ē. ita tūc rōana ingenuitas defecit vt diceret O vrbē venalē ꝛ mature perituā ſi ēptorē inueneret quaſi diceret fides in te perijt.

¶ Iſte regnauit ānis 10. Eius tēpore poeta Lucrecius naſcitur qui poſtea ſe ſe amatorio furore interfecit

Reges egypa — Ptolome — us Alexander. — ¶ Hic regnauit annis octo ſub quo Saluſtius hiſtoriographus naſcit̄. — Ptolomeꝰ — Cleopatre filius — Ptolomeus — Dioniſius — ¶ Iſte regnauit annis. 30. ſub eodē tēpore Uirgilius ꝛ Oratius poete naſcūtur.

¶ Mitridates rex pōti ꝛ Armenie per ānos. 40. geſſit atrociſſima bella ꝯ rōanos īmodico ſanguīe fuſo. ſepe victor. ſepe victus. tandē p̄prios filios peremit. hauſtoꝗ veneno vxores pelices ac filias ſecū extinxit. Sic miſerabiliter perijt qui īfinitos peremit. hic vt Oroſius teſtaꝛ maximū nobis argumentū ſue ſentēcie reliquit. Cū em̄ oīm ſuperſticioſiſſimus fuerit in fine expertus ē ꝙ falſos deos coluerit. Sic nō agit nobiſcū deus nē cū ſi fidelit̄ fuimus nequaꝗ mala morte perire nos ſinit. Uide pulcre libro ſexto.

Anno mundi. 5109.

Linea chriſti ¶ Regnum iudee reſtituit̄ quod interuptum fuit annis 475. a tempore Zedechie vſꝗ ad Ariſtobolum.

Anno ante chriſti natiuitatem. 60.

Seruile bellum in Sicilia vbi ꝯſpirarunt. 70. milia ſeruoꝝ. Huiōi bella periculoſiora ſunt ceteris. quia crudeliora nec curāt de patria ſalute

¶ Peſtilentia maxīa fuit in Affrica: perierunt vltra mille milia.

Pōtifices — Ariſto bolus — primus rex ꝛ ſacerdos. — ¶ Iſte vno tm̄ āno prefuit ꝛ dyadema ſibi impoſuit nec fuit ꝯtentus de teſtamēto pr̄is. iō m̄rem cū filijs incarcerauit, p̄pter qꝺ miſabiliter perijt cū fratre ſuo antigono qui eum iuuit ꝛc̄. Uide magiſtrum in hiſtorijs.

¶ Antigonus frater regis ꝑ inuidiā regine occidit̄. vbi dicit Ioſephus ꝙ certū documentū prebuit. omnē beniuolentiam iuſꝗ nature criminatōibꝫ cedere. nullāꝗ optiaꝝ rerum affectōem tantū valere vt inuidie p̄petuo poſſit obſiſtere.

Alexāder vel Iāneus — ¶ Hic prefuit annis. 27. vel. 28. ꝛ totus tyrānus fuit cū̄ uis primum modeſtus appareret Officiū em̄ fecit nouum qualis intus fuerat. Fratrē occidit ꝛ in. 12. ānis circiter. 50. milia ſeruoꝝ īterfecit qui facinora eius deteſtabanꝛ. Tandē moriturus duos filios reliquit. ſ. Hyrcanū ꝛ Ariſtobolū. Uel ex vxorē regnare cōſtituit quia grām populi habuit.

Reges Syrie. — Antiochus — Emilcenus — Hic cū exercitū ducentoꝝ milium hrēt ꝛ hyſtriōes cū ſcortis plures ſe īmiſcerēt facile a rege ſpartanoꝝ oppreſſus interijt. — Phi lippus — vltīmus rex Syrie — ¶ Hic a Romanis ſuperatus ē ꝛ ceſſauit regnum Grecoꝝ. id ē Syrie qꝺ ſtetit annis. 123.

Bella inteſtina externaq; circa hec tpa in tantum preualuerunt vt pro magno miro habitū ē q̄ ſtatus Rōane reipublice penitus nō periit. Vñ patet q̄ nil potuerit bellicus laboꝛ ad pacē ꝑcreandā niſi a ſummo deo magnum illud donū largiat᷑. nō a falſis dijs quibꝫ tota Roma vltra mille ānos fuuit. Vide Oroſ. ad lōgū de hijs bellis.

Bella ciuilia incipiunt que cōtinuata fuerunt per annos .40. Et adeo attrita fuit vrbs vt neceſſario regimen ipſius mutaret᷑ licet ad multos ānos optime rexiſſent ꝯſules. Infelix proſus ꝯditio mūdani ſtatus qui nūq̄ in delicijs durare potuit, et gloria q̄uis hec ſummo ſtudio q̄rat. Quāte dementie eſt hoc ſemper ſudoꝛe ac ſanguine q̄rere qd̄ cū adeptū fuerit nullo pacto retineri poteſt. Prudentiſſima illa Roma hoc non potuit et tu valebis? Chꝛiſtum ſeq̄re ne pereat laboꝛ tuus.

Gaius Quītus Scipio | Marius | Tempoꝛe hoꝛum teutonici et Germani et Cymbꝛi adunati ſunt ꝯ̄ q̄s Rōam ꝑturūt. ſepe victi. tādem eos ſuperauere ſubtiliter et deleti fuerūt .160. milia. et innumerabiles ſeipſos occiderunt. Et ſtatī poſt iterū inteſtinū bellum Rome fuit qd̄ Marius cōſul ſedauit.

Julius. Lucius. Marcus | ceſar poſt factus eſt | Hoc tpe multa ꝓdigia inſolita terruerūt Rōanos. et ſtatim poſt in diuerſis ꝓuincijs deletus ē romanoꝝ exercitus. ita vt ſaga .i. veſte meroris induerentur.

Sylla Marius Gaius | Iſti duo cōſules ꝯ̄ ſe inuicem bellātes primū ciuile bellum inchoarunt cuius occaſionē et progreſſum mirabilem Oroſius ꝓſequit᷑ totq; occiſi ſunt vt Sylle diceret᷑. Cum quibꝫ tandē victuri ſumus. in bello armatos in pace inermes occidimus. Extūc ꝓſcriptio inſtituta ē. Pōpeius ſemper victorioſus .22. reges ſubegit. tandē poſtq̄ tem plū ꝓphanaſſet nūq̄ poſtea ꝓpugnaſſe q̄ vinceretur.

Pōpeius Marcellus | Iſti duo cōſenſientes ſimul reſtiterit Julio et ob hoc ſecundū bellū ciuile ortū ē ānis .4. durās in q̄ totum mundū cōcurriſſe ꝯ̄ ſe breuiter dixerunt. Tādem Pōpeius ſuperat᷑ capiteq; plectus paulatī inteſcit. O grā de ſpectaculum q̄ diſpar exitus tāti viri.

Varro Marcus doctiſſimus qui tam multa legit vt aliqd̄ ei ſcribere vacuiſſe miremur. Tā multa ſcripſit quāta vix aliquis legere poſſit. vt dicit Therencius.

Cicero Marcus Tullius maximus rhetoꝛ claruit: cōſul glorioſus extitit. ſed ſediciose occiditur.

Similiter nō longe poſt Craſſus preſes Syrie templū etiā auſus eſt ſpoliare. qd̄ Pōpeius nō fecit. et ob hoc auro in os eius fuſo interijt. Sic pereant inimici tui dñe. Multa exempla de hijs inueniuntur qui nō timent diuina et cleꝝ dehoneſtare q̄ iuxta vulgare dictū mala morte ſolent perire. Hoc apte etiā ꝓphetauit Moyſes Deutro. 34. Percute doꝛſa inimicoꝝ eius. ſ. Leui et qui oderūt eū nō cōſurgant

Anno mundi. ·5124·

Linea chꝛiſti | Jacob | pater Joſeph naturalis ſed Hely frēr eius legalis fuit. hunc Matheus illū Lucas cōmemorat.

66 ·56· Anno ante chꝛiſti natiuitatem.

Hec prefuit annis .9. et fecit tirānides plures licꝫ prius ſimulata ſanctitate religioſa famaretur et Hyrcanū in ſacerdotem ꝓmouit et vt poſt ſe regnaret inſtituit. Hec in linea pontificū ponitur ꝓpter ſupputatōem ānoꝝ q̄ officiū pōtificale exerceret qd̄ nō licet.

Iſte Hyrcanus moꝛtua matre in regno ſucceſſit in quo modicum ꝓſperitatis habuit ꝓpter partialitates populi. nā ſtatim a frē ſuperatus ē. et poſt iterū reſtitutus auxilio Arabū. Tādem factus tributarius rōanis in pace aliquanto tpe regnauit ſed non nomie regis. Nouiſſime miſabiliter obijt deceptus fraude parthoꝝ q̄s antigonus ꝯ̄ eum duxit. Vide plene magiſtrum de his.

Pontifices iudeoꝛum. | Alexādra v. [illegible] | Hyrcanus | filius Alexandri annis .33

Pereꝫ phariſeoꝝ circa hec tpa oriū. Et nota q̄ tres erāt ſecte in iudea. ſ. phariſei. ſaducei. et eſſei. Hij nō nes a cōi vita reliq̄ꝝ iudeoꝝ diſtincti: multis erroꝛibꝫ implicati ꝓpter aſperitatē vite ſanctioꝛes ſe alijs dixerunt. Vide mgr̄m in hiſtoꝛijs circa baptiſmum iohānis. Itē adhuc due ſecte a quibuſdā aſſerunt᷑. ſcilicet Arbonei et Genuſte. Fymbꝛia Ilium vaſtat. i. Troiā āntiquā mrē rōanoꝝ ſꝫ ſilla ſtatī eā reſtaurauit. Cathilina famoſus tirānus ꝯiurat ꝯ̄ patriam.

Virgilius excellentiſſimus poetaꝝ clarus habet᷑. et mira fecit. Oracius flaccus ſatiricus. Saluſtius criſpus hiſtoꝛicus. Plotinus primo Rome latinā rhetoꝛicā docuit. Poſſodonius ſtoicus. Heccaton ſtoicus qui dixit Oē honeſtū in arduo eſt. Si vis amari ama. Queris quid perfecerim: amicus mihi eſſe cepi.

Rome numerati ſunt .4. milia .64. milia hoīm oīs incole ciuitatis. Liberaria .400. milium libroꝝ cōburitur in egipto. vñ pꝫ quanta fuit āntiquitus diligentia in libris colligendis.

Tres ſoles in celo apparuerunt verſus orientem qui paulatim in vnũ corpus ſolare redacti ſunt Grãde ſpectaculum grandia prefigurauit. quaſi Aſia Affrica ⁊ europa ſub vna monarchia ſtatim cõiungi deberent. Item ꝙ dominiũ Lucij Anthonij ⁊ Marci Anthonij in vnũ rediret. Sed potius noticia vnius ⁊ trini dei toti orbi futura imminebat.

Ceſares | Gaius Julius | an. 5. ceſar. Ab hoc ceteri dicũtur ceſares. | Imperatores | Octauianus | auguſtus. an. 57. mẽſibus. 6. die. 10

Iſte Julius tante fuit actiuitatis vt mens illius ⁊ manus ad impoſſibilia ferme ſuffecerint. 52. duabus vicibus pugnauit ſolus Marcũ Marcellum ſupergreſſus qui tricieſies nonies fertur pugnaſſe. hic Põpeio ac ceteris nobiliſſimis Romanis occiſis imperiũ arripuit. Tandem anno. 5. imperij ſui conſpiratõe Bruti ac Caſſij dolo occiditur ipſe domitor orbis

Iſte Octauianus nepos Julij cum eſſet adhuc adoleſcens imperium ſumpſit. iuuẽtutem ſuam virilibus actibus decorauit. quinq₃ milia bella geſſit. ⁊ breuiter totum mundũ poſt multa bella in vnã tandẽ monarchiã redegit Hic eſt ille vnicus qui ſecundũ non habuit ſub quo cõticuit orbis terrarum ac ꝓpte obediuit agẽte hoc diuina prouidẽcia vt xp̄i natiuitatẽ temporalis pax illuſtraret. hic gloriatur ſe orbẽ marmoreum reliquiſſe quẽ latericium ipſe inuenit Fuit pulcerrimus corpore. igenio ſubtiliſſimus. fortunatiſſimus in õnibus. ſed vicio carnis nõ caruit Ipſe eſt qui deſcribi fecit totũ mundũ. vt dicit Lu. 2. cuius. 52. ãno natus ẽ xp̄s dñs ſaluator mundi qui pacem eternam ſuis largitur dilectoribus.

Cleopatra. annis. 20

Huic Julius egipti regnum dedit monens vt magis amiciciã Romanã ꝙ arma experiri ſtuderet. Tercio autem anno huius cleopatre Julius ſumpſit imperium. ⁊ ſic finitur hic calculus latinorum per hanc lineam deſcendentiũ ad xp̄m. Et ſequitur ſupputatio annoꝝ per lineã Rõanoꝝ.

Catho noĩatiſſimus videns ceſarem triumphare cui ipſe nõ fauebat apud Uticã ſeipſum occidit. iuxta illud. Mauult catho mori ꝙ deroget vrbis honori Sed propter hoc ſcḋm Auguſtinum non excuſatur a peccato.

Bos loquitur aranti. In breui magis deſinent homines ꝙ iumenta vel vt quidam libri habent frumenta

Sceptrum de iuda auffertur ⁊ dux de femore eius. quia in proximo ſanctuſſanctorum venturus eſt iuxta prophetiam Jacob.

Anno mundi 5159.

Judea tributaria fit Romanis propter parcialitatem duorum fratrum ſcilicet Ariſtoboli ⁊ Hyrcani Uterq₃ enim inuidentie cauſa ſubiecit ſe Romanis vt regnare poſſet.

Linea xp̄i | Joſeph | circa hec tempora naſcitur poſtea ſponſus Marie.

Anno ante chriſti natiuitatem. 40.

Iſte Antigonus filius Ariſtoboli vbiq₃ infideliter egit nec Romanis obediuit. magnã plagam terris intulit vt Hyrcano expulſo regnare poſſet. Regi enĩ Parthoꝝ ꝓmiſit talẽta mille ⁊ virgines quingentas vt ſe iuuaret Liſania nepote ſuo id procurãte Et ſic Hyrcanus eiectus eſt faſelus occiſus ⁊ Herodes fugatus. Sed cum Herodes Romã veniſſet ⁊ ſenatui cuncta narraſſet Auguſtus eum regem iudee creauit: mittẽs cum eo exercitum qui hieruſalem ceperunt ⁊ Antigonum captum duxerunt ad Anthonium qui eum ſecuri percuſſit Et herodes cõfirmatus ẽ in regno Ceſſauitq₃ ſceptrũ de iuda ſicut predixit Jacob

Antigonus

Scipio ſeipſum iugulauit Juba rex iugulari ſe fecit Petreius gladio ſe perfodit ⁊ multi alij de nobiliſſimis Romanoꝝ. q2 noluerũt iulio ſubdi aut timuerũt ab eo occidi ſicut plures iam occiderat Tytus liuius hiſtoricus. Marcus callidius orator Dyodorus ſcriptor hiſtorie Grece Ouidius naſo. Gaius falcidus. Cornelius hiſtoricus. Marcus varrus hic ait. Nihil magnificũ docebit q̃ a ſe nihil didicit

Lugdunum conditur a Numacio prelato oratore qui fuit diſcipulus Ciceronis.
Cornelius gallus.
Meſſala poeta. Et multi alij his fuere tẽporibus.

Sibilla Tiburtina clara habetur que de xp̄o ꝓphetauit. Et auguſto reſpondit ne ſe deum iuxta ſtulticiam paganoꝝ putaret. Et oſtendit illi virginem pulcerrimam in celo tenentem puerum in brachijs ⁊ ait. Hic puer maior te eſt ipſum adora.

Monarchia Romanorum omnium maxima circa hec tempora incepit. Cum enim vt teſtatur Hieronimus ⁊ alij ſancti doctores per totū orbē in diuerſis prouincijs bella pullularent ſubito cunctis mirantibꝰ pacata ſunt ⁊ Romano principi colla ſummiſerūt. vt aperte dominus deus hominibus oſtenderet q̄ illam vniuerſalem pacem non bellicus labor ſed ipſe donaſſet. Semper vno finito bello aliud ſucceſſit aut plura. peiorq̄ʒ ſciſſura ſequebatur. ſed chriſti natiuitate propinquāte vrbs quieuit ⁊ orbis.

Reges Iudee — Herodes aſcalonita an. 37

Iſte Herodes ydumeus primus rex alienigena apud iudeos fuit. Eius hiſtoriam magiſter diligenter proſequitur. Et refert eum fuiſſe virum ſtrenuum ⁊ fidē dignū ⁊ in omībꝰ notabiliter ſe habuit. gratus valde Romanis ⁊ populis qui pacem amabant. Multa etiā opera memorabilia fecit. Uerū in ſenectute ſua cū nimis vellet placere Rōanis ⁊ audiſſet de ortu xp̄i timēs pelli e regno tanq̄ʒ alienigena miſerabiliter defecit ſenſu ⁊ antiqua ꝓbitate amiſſa innocētes occidit ⁊ plures de filijs ſuis. Tandem omnibus odioſus morbo inualeſcente flebili morte deſtituitur.

Maria naſcitur anno ante xp̄i natiuitatem. 16. vel circa.

Hyſtoria euāgelica omnium ſcripturarū ſanctiſſima hic texitur.

Anno mundi 5179. — 5199.

Linea xp̄i.

20 — Anno an xp̄i natiuitate 1.

Anteq̄ʒ ꝯuenirēt inuenta ē in vtero habens de ſpiritu ſancto vt predixit yſaias propheta.

Joſeph ſponſus.

Maria mr̄ xp̄i.

Zacharias ⁊ Elizabeth fuerunt ambo ſancte vite qui fuerunt parentes ſancti Johannis baptiſte.

Joachym ⁊ Anna clarēt ſanctitate vite qui poſt ſingulari gratia meruerunt procreare florem totius felicitatis Mariam omnium creaturarum excellentiſſimā q̄ deū nobis genuit

Burgundiones orti ſunt: gēs ſemper valida ſic dicti. q2 ſup Renum fluuium burgos plures habent.

Marcus agrippa gener Octauiani ſupra Renū ciuitatē agrippinam ꝯdidit q̄ poſt dicta ē Colonia

Anno mundi. 5199. ipſe eſt primus an̄ xp̄i natiuitatem cum iam eſſet deſponſata Maria Joſeph miſſus eſt angelus gabriel a patre luminum deo totius ꝯſolatōis ad ipāʒ vt ānunciaret ei q̄ veniret plenitudo tēporis pro recōciliatōe hūani generis ⁊ q̄ per ipſam dei filius hunc mūdum intrare vellet. Hoc igitur omnium ſecretoꝝ ſecretiſſimū. mirabilium mirabiliſſimum. ſalubriū ſaluberrimū. deſiderabilium deſiderabiliſſimum miſterioꝝ profundiſſimum circa hec tempora diu expectata adimpletum eſt vt deus homo fieret. Quis audiuit vnq̄ʒ ſimile? O ſi ſapiat iſtud in palato mentis noſtre. Uide de nouiſſimā hiſtoriam Luce primo.

Johannes baptiſta naſcitur quo nemo maior inter natos mulieꝝ

Roma in flore. Et numerati ſunt ciues eius ⁊ deſcripti nonageſies trecentena milia ⁊ .8. milia

Mundus deſcribitur vniuerſus de mandato Auguſti quod miſterio non caruit. quia ille naſcitur in mundo qui electos ſuos aſcribere venit in eternitate. vt dicit Gregorius

Ualerius maximus fuit hoc tempore vir magne fame

Imperatores Romani per hanc lineam continuantur qui omnes Auguſti dicunt̃ ꝓpter ſingularem huius Auguſti excellentiã. Juſtũ equidem eſt vt ille omnibus nomen tribuat qui cunctis viuendi formam et regendi normã conſtituit. Tãta ſiquidez in eo probitas ac ſtrenuitas emicuit vt vix credibile ſit ꝙ vnq̃ꝫ deſtituta natura humani diſcurſus talẽ edere potuerit. Quid vltra: xpm cũ bñdicta matre ſua videre meruit quaſi ipſe primicerius extiterit vocatõis gentiũ ⁊c̃. nec vnq̃ꝫ poſt hec dñs vocari voluit. Aram ei primus extruxit. humilitatis. clemẽtie. ciuilitatis. paciẽtie. diſcipline ⁊c̃. que rariſſime in tãta ſublimitate cõueniũt: exẽplar ipſe fuit. Bellũ nõ niſi coactus accepit. Ait enĩ Magnũ eſt diſpẽdium aureo hamo piſces capere. q2 hami pditi dãno nulla pt captura piſciũ ꝯpari Detrahẽtibꝫ ſibi ait. In libera ciuitate liberas decȝ eſſe linguas Milites ociari nequaq̃ꝫ aut deliciari ꝑmittebat quoꝝ ꝓfeſſio inſtituta ẽ ad laborem

Procuratores Judee

Archelaus ã. 9. filius Herodis. ſub eo dñs rediȷt ex egypto

Cõponius Hic loco Archelai ſubſtitutus ẽ

Marcus Sub iſto moritur Salome ſoror Herodis

Chriſtus naſcitur 5200.

Linea xpi

Anno domini 1.

Hic incipit ſexta etas mundi durans vſq3 ad finale iudicium ſed quot annos nouit deus

Chriſtus dñs ex maria vgĩe naſcit̃ ãno mũdi. 5199. ꝯpleto

Ultima cumei venit iã carminis etas
Magnus ab integro ſeculoꝝ naſcit̃ ordo
Iã noua ꝓgenies celo dimittit̃ alto
Iã redit ⁊ vgo. redeũt ſaturnea regna
Tu mõ naſcẽti puero: quo ferrea primum
Deſinet: ⁊ toto ſurget gẽs aurea mundo
Caſta faue lucina tuus iã regnat apollo

Natus ẽ circa hec tpa dñs nr̃ Jheſus xps de virgine pura nouo ordine ſm ꝓphetica ꝓmiſſa. Et hec ẽ plenitudo tpis de q̃ Apl's dicit. qñ miſit deus filiũ ſuũ vnigenitũ in mundũ. Ob h̓ incipit hic ſexta etas mũdi cuius finẽ ſolus deꝰ nouit. Et dicit Augꝰ ꝙ hec etas d̓r ſenectus q̃ ſepe extẽdit̃ vltra oẽs p̃cedẽtes etates. q2 plerīq̃ꝫ hominũ viuũt etiã vſq̃ꝫ ad centũ vigiti ãnos ⁊ vltra. ⁊ notũ eſt ꝙ ſexagenarios ſenes vocamꝰ. Unũ fatuum ẽ velle determinare q̃ũtatẽ eiꝰ. Plures enĩ h̓ attẽptarũt qui õnes fuere decepti ſic probat doctor ſanctus ⁊c̃.

Era chriſtianoꝝ pricipaliſſima oĩm eraꝝ notiſſima celeberrimaq̃ꝫ. Ipẽ eſt ãnus Octauiani. 42. Olipiadis cẽteſime nonageſime tercie. Et ſm Bedã annꝰ mundi. 5199. cõpletus. vñ vſus Unum tolle datũ ad milia quinq̃ꝫ ducentis Naſcenti dño Beda dat a ꝓthoplaſto. Itẽ. Añ xpm duo. cc. minus vno milia quinq̃ꝫ. Et hic tanq̃ꝫ probabilior modus ab eccleſia ſeruatur: ⁊ eſt magis vulgatus. Sunt ⁊ aliȷ diuerſi modi ſupputationum. quidam breuiores vt hebreoꝝ. quidã lõgiores vt methodiȷ ⁊ aliorum de quibus immenſus eſt labor tractare. vtilitas vero modica. Uide ſingula locis ſuis

De pricipatu Rõano ſic dicit Cicero in li. de officiȷs Certũ ẽ fuiſſe aliqͦd tẽpus q̃ ſine regibus viuebatur. At poſtq̃ꝫ iure gentiũ poſſeſſiones ceperũt diuidi nõ alia de cã reges inſtituti ſunt niſi iuſticie fruẽde. Nã cũ in inicio p̃meretur multitudo ab hiȷs qui maiores opes hẽbãt ad vnũ aliquẽ viꝝ ꝯfugiebãt vtute p̃ſtantem qui ꝓhiberet iniuriari tenuiores equitatẽ conſtituẽdo: ſummos cũ infimis pari iure ꝑſtringeret Cũq̃ꝫ adhuc regnantibꝫ regibꝫ debiliores nõnunq̃ꝫ opprimerent̃ leges ꝯſtitui placuit q̃ ad iudicãduȝ ñ odio aut grã ducerent̃ ſȝ tales inopi quales potẽti p̃ſtarẽt aures Quo fit vt leges nõ ſolũ ꝓpl'in ſȝ regez quoq̃ꝫ obligare ſciamus. At ſi regẽ ꝯtẽnere leges: rape bõa ſubditoꝝ: violare vgines: ſtuprare matronas ⁊ cetera illicita facere vidamꝰ. nũquid illo ſummiſſo aliꝰ ſublimabit̃ ⁊ qui bene gubernare et legibus nouit obtemperare?

Celeberrimo cultu ſancti tres reges munera p̃cioſa regi celi xpo nato deuotiſſime offerũt. auꝝ ſcȝ thus ⁊ mirram